LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas du mėnesiai.
Prenumerata metams $2.00.
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street — (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. 18703 • Tel. 823-8876

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Every Second Month
Tel.: GLenmore 2-2923
910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221

No. 2 BALANDIS - APRIL, 1971 VOL. - METAI 54

BATUNO ATSIKREIPIMAS

Mielas lietuvi!

Neabejojame, kad Jums yra žinoma plati ir pozityvi UBA-BATUNo veikla, supažindinant Jungtinių Tautų atstovybes su Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo byla, siekiant ją iškelti Jungtinėse Tautose.

JT atstovybės jau trečiu kartu pradėtos lankyti. Eilė kraštų, kurie anksčiau šaltokai laikėsi mūsų atžvilgiu, šiandien, o ypač po Simo Kudirkos tragiško įvykio, jau visiškai pozityviai žiūri į Pabaltijo kraštų nepriklausomybės klausimą.

BATUNas būdi ir tučtuojau reaguoja į visus įvykius, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai liestų Pabaltijį. Ypač didelė akcija Jungtinėse Tautose buvo išvystyta Simo Kudirkos reikalu, ir ji dar iki šiai dienai nebaigta. Ji ir toliau tęsta JT Žmogaus Teisių Komisijos 27-toje sesijoje, kurį vyko nuo vasario 22 iki kovo 26 Ženevoje, Šveicarijoje.

Nėra lengva siekti užsibrėžto tikslo be Jūsų pagalbos, ypač be pakankamo finansinio užnugario ir Jūsų moralinės paramos.

Mielas lietuvi, jei vertini mūsų darbą ir skaitai jį svarbiu bei naudingu siekiant laisvės ir nepriklausomybės savam kraštui, papildyki mūsų darbuotojų eiles, stodamas į BATUNą nariu, o jei ne, tai bent paremki mūsų darbo tęsimą savo pinigine auka.

Šis mūsų prašymas siunčiamas visiems pabaltiečiams. Šiuo metu 10,000 lietuvių jį gaus. Jei kiekvienas atsilieptų bent vienu dolerių, BATUNo darbams būtų didžiulė paspirtis, o jo darbuotojams neišmatuojamas paskatinimas dar stipriau kovoti už savo pavergto krašto laisvę ir teises viso pasaulio tautų forume — Jungtinėse Tautose.

Mielas lietuvi, padėk mums! Siųsk savo auką UNITED Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 10465. Mes esame atleisti nuo visų valstybinių mokesčių, ir siunčiamas mums aukas galite nurašyti nuo taksų.

Iš anksto dėkojame už Jūsų paramą mums!

Kęstutis K. Miklas,
UBA-BATUN vykdomasis pirm.
Dr. Heino Ainso,
UBA-BATUN prezidentas

Mirė Th. E. Dewey

Thomas E. Dewey

Miami Beach. — Kovo 16 dėl širdies smūgio mirė tris terminus buvęs New Yorko valstybės gubernatorium ir dviem atvejais respublikonų sąrašu kandidatavęs JAV-tybių prezidento vieton, Thomas E. Dewey, 68 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1902 m. kovo mėn. 24 Owosso, Mich. Tėvas buvo savaitraščio leidėjas. Studijavo muzikos ir dainavimo meną ir tuo pačiu laiku studijavo teisę. Kai kuriems kritikams nepalankiai įvertinus jo balsą, pasirinko advokatūrą.

Th. E. Dewey pagarsėjo neatlaidžia kova su raketieriais. Būdamas New Yorko miesto prokuroru, jis teismuose laimėjo bylas prieš 72 raketierius, išskiriant tik vieną pralaimėtą bylą. Jis surietė "ožio ragan" tokius sindikatinius raketierius, kaip Charles "Lucky" Luciano, Tammany Hall politikierių ir gangsterių globėją James J. Hines ir k.

1944 m. jis pralaimėjo prezidentinius rinkimus F. D. Roosevelto naudai, o 1948 m. — Trumano naudai.

Palaidotas kovo 19 iš New Yorko episkopalų — St. James bažnyčios. Pamaldose dalyvavo prezidentas Nixonas, gubernatorius Rockefeller, majoras Lindsey ir kiti dignitarai.

Premjerė Gandhi laimėjo

New Delhi, Indija. Kovo 18 paskelbta, kad naujo parlamento rinkimuose premjerės Indira Gandhi vadovaujama partija pravedė daugiau negu du trečdaliu atstovų. Senama parlamente iš 521 bendro atstovų skaičiaus jos partija turėjo tik 220 atstovų. Turėdama du trečdalius atstovų galės pravesti būtinas pataisas ir vykdyti svarbias reformas šalies gerovei.

Turkijos kariškiai siekia tvirtos valdžios

Ankara, Turkija — Militariniai vadai privertė atsistatydinti premjero Demirel vyriausybę, kaltinant ją nesugebėjimu sudrausti priešvalstybinius elementus ir pravesti šaliai naudingas ekonomines ir socialines reformas.

Jei į metus laiko nebus įvesta pageidaujama tvarka ir reformos, militariniai vadai ketina patys perimti valdžią į savo rankas.

Keturių amerikiečių karių pagrobimas ir tokių žygių vykdytojų nesuradimas ir nepatraukimas atsakomybėn kėlė šaly nerimą ir paskatino militarinius vadus imtis akcijos.

Brazinskų reikalas irgi aiškiai parodo, kad Maskvos ranka ir jos agentų veikla Turkijoj perdaug akyplėšiškai reiškėsi ir net paveikė aukštesnį teismą panaikint Trabzono teismo sprendimą — atšaukiant pripažinimą Brazinskams politinių pabėgėlių teisės

Gal dabar ir Brazinskų reikalas pakryps į geresnę pusę.

Rinkimai Berlyno miesto valdžios

Berlynas. — Vakarų Berlyno seimelio rinkimuose socialdemokratai pravedė 73 atstovus, sename seimely turėjo 81; krikščionys demokratai pravedė 54 ats., sename turėjo 47; laisvieji demokratai pravedė 11, turėjo 9. Komunistai surinkę tik 2.4 proc. balsų nepravedė nei vieno atstovo. Miesto valdžia vėl bus socialdemokratų rankose, nors dėl jų vadovo V. Vokietijos kanclerio Willy Brandt vedamos politikos su sovietais jie prarado net 8 atstovus.

MINĖKIME LRKSA 85-KIŲ METŲ SUKAKTĮ

Susivienijimas visais laikais buvo glaudžiai susirišęs su mūsų visuomenės ir tautos gyvenimu

Katalikų Susivienijimo pradžia siekia laikus, kuriuos poetas Maironis savo eilėrašty apibudino šiais įsidėmėtinais žodžiais: "PoLietuvą žiema — nei žodžio nei rašto neleidžia arelis suspaudęs sparnais."

Ypatingai po nesėkmingo 1963 metų sukilimo pagausėjo lietuvių vykimas laisvės ir geresnio ekonominio gyvenimo ieškotis už jūrų marių Dėdės Samo žemėje — Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Gyvas pritarimas Susivienijimo steigimui

Katalikų Susivienijimo iniciatoriam, apsisprendus steigti Susivienijimą, šioje šalyje gyvavo dar tik devynios katalikiškos draugijos iš kurių net šešios atsiliepė į organizatorių kvietimą dalyvauti steigiamam seime.

Steigiamasis seimas įvyko 1886 metais lapkričio 22 d., Plymouthe, Pa. Posėdžiai vyko Pajaujo "Sobieski Hall" svetainėje.

Steigiamam seime dalyvavo šių liet. draugijų atstovai: Šv Kazimiero draugijos, Chicago, Ill.; Šv. Kazimiero draugijos, Waterbury, Conn.; Šv. Kazimiero dr., Pittston, Šv. Juozapo dr., Mahanoy City, Pa.; Šv. Kazimiero dr, Plymouth, Pa; Šv. Vaitiekaus draugijos, Plymouth, Pa. Aukščiau minėtos šešios draugijos iš viso turėjo 312 narių.

Taigi, pradžia buvo padaryta — pasėtas grūdas, kuris jau neišnyko, bet metais iš metų augo ir stiprėjo.

Liberalų įsteigtas Susivienijimas išnyko

Daktaras Jonas Šliupas su savo bendraminčiais Pijum Pasecku, Vincu Juodkoju ir kitais, trimis mėnesiais anksčiau, būtent, 1886 metais rugpiūčio 15 dieną Shenandoah, Pa., sušaukė seimelį ir įsteigė "Susivienijimą Visų Lietuvninkų Amerikoje". Čia pat priėmė konstituciją, nustatė įstojimo ir narystės mokesčius, numatė pirkti žemes, steigti mokyklas, seneliams ir našlaičiams prieglaudas ir t.p. Dėja, šis Šliupo ir jo pritarėjų įsteigtas Susivienijimas gyvavo tik du metu. Į 1888 Pittstone šauktą seimą atvyko pats Šliupas ir pora lietuvių iš Wilkes Barre. Šis seimas buvo paskutinis ir organizacija išnyko.

Katalikų įsteigtas Susivienijimas gyvuoja

Katalikų Susivienijimo įsteigimui daugiausia pasidarbavo kun. Antanas Varnagiris, Juozas Paukštys, Antanas Pajaujis, Andrius Tepliušis, J. Danisevičius, Špakevičius, dr. M. P. Kasakovskis, M. Totorius ir kt.

Steigiamam seime organizacija pavadinta "Susivienijimas Katalikiškų Lietuviškų draugysčių Amerike". Prezidentu buvo išrinktas kun. A. Varnagiris, generaliniu sekretorium Juozas Paukštys ir kasierium Antanas Pajaujis.

Nors Susivienijimo vardas kelis kartus buvo taisomas, vis dėlto nuo katalikiškų ir tautinių pagrindų jis nėkuomet nepasitraukė, nes visais laikais katalikai sudarė daugumą.

Nuo pat pradžios Susivienijimas pergyveno daug trukdymų ir sunkenybių. Pirmiausia lietuviams patriotams prisėjo vesti kovą su lenkintojais, kurie įsikibę į Liublino ir kitas unijas dėjo visas pastangas palaikyti lietuvius lenkų globoje. Tik žinomam patriotui kun. Aleksandrui Burbai vadovaujant galutinai nusikratyta lenkininkų įtakos ir jų sabotažo lietuvių patriotiniam judėjimui ir veiklai.

Nusikračius lenkininkų ilgoką kovą katalikams prisėjo vesti su Šliupo pasekėjų pastangomis paimti Susivienijimą savo kontrolėn. Galutinai tos kovos privedė prie skilimo, kuris įvyko 16-tam seime 1901 metais gegužės 21 d., Wilkes Barre, Pa., liberalams atstovams pasitraukus iš seimo.

Nežiūrint sunkių pergyvenimų ir kliūčių, pareikalavusių daug jėgų, Katalikų Susivienijimas nuolat augo narystės ir kitais atžvilgiais. Aišku, laikraštiniam straipsny nėra galimybės išdėstyt gausius Susivienijimo darbus savišalpos, religinėje, tautinėje ir kultūrinėje srityse. Tie darbai ir nuopelnai yra plačiai išdėstyti Susivienijimo Istorijoje, 370 puslapių knygoje, kurią kiekvienas susipratęs narys ir lietuvis privalėtų įsigyti. Juk svarbu susipažinti su Amerikos lietuvių gyvenimo pradžia, jų vargais ir rūpesčiais, taipgi su paties Katalikų Susivienijimo nueitais keliais ir nuveiktais darbais. Susiv. Istorijos knyga kietais viršeliais kainuoja 3 dol., o minkštais 2 dol. Įsigyti galima kreipiantis į Susivienijimo centrc įstaigą.

Kaip geriausiai paminėti sukaktį.

Susivienijimo pareigūnų organe paduodamos finansinės apyskaitos aiškiai parodo organizacijos tvirtą finansinę padėtį; tą liudija ir valstybių apdraudos departamentų egzaminieriai nuodugniai peržiūrėdami finansinių reikalų vedimą ir bendrai visą tvarką.

Pats gi didžiausias rūpestis, —didinti organizacijos narystę nuo kurios pareina spartesnis jos turto augimas, veikla ir įtaka visuomenėje. Taigi, į šį reikalą ir atkreipkime kuodidžiausią dėmesį. Suprantama, Direktorių taryba savo prievoles atliks, kad šią sukaktį kuolabiausia panaudoti organizacijos naudai. Apskričių ir kuopų vadovybės taipgi turrėtų parodyti iniciatyvos ir nuoširdžiai padirbėti, kad 85 metų sukakties proga Susivienijimas susilauktų gausius kadrus naujų narių ir tęstų garbingus darbus savo narių, visuomenės ir tautos naudai.

Susivienijimo sukaktį minėkime visu uolumu.

Direktorių tarybos susirinkimas

LRKSA Direktorių Tarybos susirinkimas šaukiamas šių metų balandžio 28, 29 ir 30 d.d. Prasidės balandžio 28 dieną, 1 val. P. M. Centro įstaigos patalpose, 71-73 So. Washington Str., Wilkes Barre, Pa.

Balandžio 26, 27 ir 28 d.d. — iki pietų — iždo globėjai padarys centro sekretoriaus ir iždininkės knygų patikrinimą ir paruoš raportą.

Visi Direktorių tarybos nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Turėsime peržiūrėti metinius raportus ir apsvarstyti aktualius organizacijos reikalus. Kaip žinote, šiais metais mūsų Susivienijimui sueis 85 metų sukaktis. Reiktų iš anksto pasiruošti ir susirinkiman atvykti su suformuluotom sugestijom kaip šia sukakti geriausia paminėti. Turėsime suplanuoti sukaktuvinį naujų narių vajų, kad pakelti mūsų organizacijos narystę.

Susiv. veikėjų sugestijos irgi pageidaujamos.

Iki pasimatymo metiniame susirinkime.

Leonardas Šimutis,
LRKSA prezidentas.

Washingtonas. — Kovo 17 prezidentas Nixonas pasirašė kongreso priimtą socialinės apsaugos priedinį įstatymą padidinantį senatvės pensijas dešimčia procentų. Padidinimas įvestas galėn nuo 1971 m. sausio 1.

Kai popiežius skrenda lėktuvu, labiausiai patikimas ir ištikimas pagalbininkas yra vysk. Paulius Marcinkus.

LRKSA NAUJI NARIAI

Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

45 kp., Chicago, Ill. — Leonidas Jaras; įrašė org. Andrius Povilaitis.

46 kp., Ashley, Pa. —Raymond J. Molitoris; įrašė adv. Thomas E. Mack.

30 kp., Scranton, Pa. — Mary Theresa Arzulaitis; įrašė Leocadia Donarovich.

18 kp., Barnesville, Pa. — Nicholas Kowaleskie; įrašė Anna Ruslavage.

179 kp., O'Fallon, Illinois— Stephen James Goodin (Juv.); įrašė M. S. Kimutis.

222 kp., Scranton, Pa. —Jonathan David Kovatch (Juv.); įrašė Rosanne Walkavage.

135 kp., Richmond Hill, N.Y. — Aras Vebeliūnas (Juv.); įrašė Bronius Bobelis.

135 kp., Brooklyn, N. Y.— kun. Antanas P. Baltakis; įrašė Bronius Bobelis

137 kp., Rockford, Ill. —Giedrė J. Špokas; įrašė Mrs. Mary Chepulis.

42 kp., Los Angeles, Calif.— Algis Casimir Robert Tamošaitis (Juv.); įrašė Irena Tamošaitis.

115 kp., Brooklyn, N. Y. — Casimir Beleckis; įrašė Bronius Bobelis.

115 kp., Brooklyn, N. Y. — Tamas Giedraitis (Juv.); įrašė J. L. Giedraitis.

11 kp., Waterbury, Conn. — Jennifer Cathrine Veturis (Juv.); įrašė Elzbieta Veturienė.

Šį kartą naujų narių daviniai yra geri. Bet daviniai būtų kur kas gausesni, jei vietoj pustuzinio veikėjų įrašymo baruose pasirodytų ištisi tuzinai.

1971 metai yra Susivienijimo sukaktuviniai metai. Kuopų viršininkai, organizatoriai ir visi rėmėjai kviečiami organizacijos 85 metų sukaktį atžymėti ryžtingu naujų narių įrašymu.

MIRĖ PROF. PRANAS PADALIS

Detroit, Mich. — Š. m. balandžio 5 mirė įžymus visuomenininkas, kovotojas, patriotas profesorius Pranas Padalis (Padolskis), 60 metų amžiaus. Velionis kelis metus sunkiai sirgo ir pergyveno sunkias operacijas.

Palaidotas ketvirtadienį, balandžio 8, iš St. Ivis bažnyčios Šermenyse ir laidotuvėse dalyvavo daug bendraminčių veikėjų, draugų ir pažįstamų.

Velionis buvo gimęs 1911 m. gruodžio mėn. 7 d., Sikšnių kaime, Girkalnio valsčiuj, Raseinų apskrity. 1929 metais baigė Raseinių gimnaziją, 1933 m. baigė Liet. universiteto ekonomikos skyrių; 1933-1935 m. gilino studijas Zuricho ir Sorbonnos universitetuose. Apgynęs paruoštą disertaciją 1938 metais gavo Lietuvos universiteto ekonomikos mokslų daktaro laipsnį.

Profesoriavo Kauno ir Vilniaus universitetuose. 1946 metais atvyko į JAV-tybes. Profesoriavo Detroito ir Arizonos universitetuose.

Savo veikla pasireiškė Ateitininkuose, Lietuvių Fronte, Pavasarininkų ir kitose patriotinėse organizacijose. Laikinojoj Lietuvos vyriausybėj 1941 m. buvo prekybos viceministeriu. Kaip Vliko atstovas, lankė JV tybių lietuvių kolonijas su prakalbomis. Pasižymėjo oratoriškais gabumais. Autorius kelių kūrinių — ekonominėm temom. Kelis metus darbavosi Amerikos Balse.

Paliko žmoną Daną (Daukutę) ir sūnų Donaldą.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

AMERIKIEČIUS KARIUS PALEIDO

Ankara, Turkija. — Kovo 8 turkų radikalai — Liaudies Išlaisvinimo Armijos gauja, negavus reikalaujamo 40 0,0 0 0 dolerių išpirkimo, paleido 4 pagrobtus amerikiečius lakūnus. Turkų vyriausybė aiškiai davė suprasti, kad į jokius kompromisus su banditais nesileis. Buvo pagrobti šie kariškiai: vyr. seržantas Jimmie J. Sexton iš San Angelo, Tex., lakūnas Richard Caraczi iš Stamford, Conn., Larry J. Heavner iš Denver, Colorado, ir James M. Gholson iš Alexandria, Virginia.

New York — Balandžio 5 mirė įžymus kompozitorius Igor Stravinsky, 88 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Petrapilio rajone. Rusiją apleido dėl komunistinės revoliucijos slėgiančio režimo. 1938 metais atvyko į JAV-tybes ir priėmė šios šalies pilietybę.

Karčios piliulės Brežnevui

Maskva. — Balandžio 1 Sovietų komunistų partijos 24 kongrese Italijos komunistų partijos lyderis Enrich Berlinger ir Rumunijos komunistų partijos pirmasis sekretorius Nicoia Ceausescu nukrypo nuo Kremliaus boso Brežnevo užbrėžtos linijos, pasisakydami už visų kraštų ir visų komunistų partijų pilną nepriklausomumą nuo Sov. Rusijos užimtos linijos ir savarankią veiklą, atsižiūrint savų kraštų sąlygų. Tik Čekoslovakijos komunistų partijos lyderis Gustav Husek, kalbėjęs prieš Berlingeri ir Ceausescu, padėkojo Sovietų Unijai už 1968 metais suteiktą militarinę pagalbą nuversti Alexander Dubčeko ir jo rėmėjų vyriausybę vedusią šalį prie demokratiškesnės tvarkos. Aišku, italų ir rumunų atstovų kalbos Brežnevui ir jo klikai labai nepatikol

Brooklyn, N. Y. 8 Balandžio 11 nuo širdies smūgio mirė kunigas dr. Stasys Valiušaitis. Buvo gimęs 1910 m. rugpiūčio 13. Kunigu buvo įšvęstas 1939 m. birželio 3 Telšiuose Bažnytinių teisių daktaro laipsnį gavo Romoje. Atvykęs į JAV darbavosi italų parapijose, Brooklyno vyskupijoje.

Chicago. — Balandžio 8 mirė visuomenininkas agronomas-zootechnikas Paulius Šalčius. Velionis buvo gimęs 1900 m. lapkričio 9 Čiudiškių kaime, Klebiškio valsčiuj, Marijampolės apskr. Į JAV atvyko 1949 m. Paliko žmoną Ireną, sūnų

Washingtonas. — Balandžio 1 Atstovų Rūmai 293 balsais prie 99 b. užtvirtino privalomos militarinės tarnybos įstatymą, pratęsiant jį dar dviem metam. Indokinijos karo kritikai dėjo pastangas minėtą įstatymą panaikinti.

"GARSAS"
Published Bi-Monthly
LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. GLenmore 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Editor — Matas Zujus
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703
Subscription $2.00 per year • Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija talso savo nuožiūra
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

JAV-bės KOVOJA UŽ SAVO IR UŽ KITŲ TAUTŲ LAISVĘ

Jungtinės Amerikos Valstybės yra sudėję daug žmonių gyvybių aukų ir turtų ne tik savo, bet ir kitų tautų laisvės gynimui.

Kovose nusikratymui Anglijos valdžios ir įkūrimui laisvos ir nepriklausomos valstybės amerikiečiai yra paaukoję 4,004 gyvybių ir tas atsiėjo 370,000,000 dolerių pinigais.

1812-14 metais kovojant su įsiveržusiais britais, sunaikinusiais sostinę Washingtoną, ir kitus miestelius, amerikiečiai paklojo 2000 gyvybių ir tą apmokėjo 113,000,000 dol. pinigais.

Kare su Meksika žuvo 1200 amerikiečių ir išleista 100,000,000 dol. pinigais.

Civilinis karas buvo labai nuostolingas žmonių aukomis ir materialiniais turtais.

Pirmojo pasaulinio karo laiku, kad "patikrinti pasauliui demokratinę tvarką", JAV-tybės buvo sumobilizavę 4,355,000 kareivių; iš jų 126 tūkstančiai žuvo kautynėse, dėl kitų priežasčių žuvo ir dingo 69,446; sužeistų 193,633. Pinigais šis karas atsiėjo virš 33 bilijonus dolerių. Dalyvaudamos kare JAV-tybės išgelbėjo Angliją, Prancūziją ir kitas vakarines valstybes nuo pralaimėjimo.

Antrame pasauliniame kare Amerika buvo sumobilizavusi 16,112,566 žmonių; užmuštais, sužeistais ir dingusiais nuostolių turėjo 1,078,674; pinigais atsiėjo 350 bilijonų dolerių.

Korėjos karo kautynėse žuvo 33,629; sužeistų 103,284. Pinigais atsiėjo apie 100 bilijonų dolerių.

Vietnamo karas dar nėra užbaigtas, vienok amerikiečių nuostoliai užmuštais siekia kelias dešimtis tūkstančių ir kelis kartus tiek sužeistų. Įsidėmėtina, kad Vietname amerikiečiams aukojant žmonių gyvybes ir darant milžiniškas išlaidas nei Anglija, nei Prancūzija, nei kitos šalys, kurias pasauliniuose karuose Amerika gelbėjo iš galimos pražūties, jokios apčiuopiamos pagalbos neteikia. Anglija veda sau biznelį su kiniečiais ir kitais agresoriais kovojančiais su amerikiečiais ir ir jų alijantais. Prancūzija, ypatingai prezidentaujant de Gaulle tik pasityčiodavo iš amerikiečių pastangų sulaikyti raudonųjų agresiją ir gelbėt dar laisvas tautas nuo pavergimo.

Aršiausia JAV-tybėms atsimoka Sovietų Rusija. JAV-tybės savo militarine ir ekonomine galybe privertė pasiduoti kaizerinę Vokietiją. Rusija netekusi Ukrainos ir kitų savo ir svetimų žemių būtų pasilikusi tik antraeilė valstybė. Carinei Rusijai susmukus, vidaus revoliucijai ir suirutėms nusiaubus šalį, japonai irgi turėjo smalsią akį užgrobti Mandžūriją ir Sibiro teritorijas — nuo Vladivostoko iki Čitos. Amerikiečių daliniai apsaugojo nuo tokių japonų kėslų. Jei Japonija būtų užgrobus minėtas teritorijas, tai Tolimųjų rytų padėtis irgi būtų pakrypus Rusijos nenaudai.

Antrąjį pasaulinį karą Hitleris pradėjo susitaręs su Stalinu, sudarius pekliškas sutartis pavergti ištisas prieš karą buvusias nepriklausomas tautas. Tokios sutarties auka krito ir Lietuva, kuri ir po šiai dienai neša šlykštų komunistų jungą. Vienok dar daugelis prisimena, kad Hitleriui užatakavus Sovietinę Rusiją, kitos vakarinės šalys jau buvo okupuotos, o Anglija gerokai susilpninta, tik JV išėjus prieš ašies valstybes, Sovietų Rusija išsigelbėjo nuo karo pralaimėjimo ir pražūties.

O iš kur Sovietų Rusija gavo atominės bombos, mokslines, technikos ir kitas paslaptis? Kai kurias atvirai suteikė šios šalies vyriausybė, o kitas išvogė Sovietų agentai ir šnipai.

Kaip dabar Sovietai atsimoka savo geradariui, Jie nuolat daro amerikiečiams nemalonumus Berlyne; Sovietų pagaminti ginklai ir kulkos išžudė šimtus tūkstančių amerikiečių Korėjoje ir Vietname.

Kiniečiams JAV-tybės irgi suteikė didelų pagalbą apsigintį nuo japonų. Dabar atsimoka amerikiečių gyvybėmis.

Tik kažin ar neateis vėl toks laikas, kad suminėtos šalys vėl šauksis amerikiečių pagalbos?

MINI 30 METŲ SUKAKTĮ

Prof. Jokubo Stuko vadovaujamos Lietuvos Atsiminimų radijo programos sulaukė 30 metų sukakties.

Programas girdi New Jersey, New Yorko ir kitų rajonu lietuviai.

Sukaktis bus paminėta plačia programa. Balandžio 24 vakare, Laisvės salėje, Elizabete, bus surengtas koncertas; balandžio 25 Šv. Trejybės bažnyčioje, Newarke, bus pamaldos ir šios parapijos salėje rengiamas banketas.

Minėjimus rengia komitetas kuriam pirmininkauja Antanas Rugys.

Kaip kitais metais, taip ir šiemet, Vasario 16 Dienos proga, Lietuvos atstovą p. J. Kajecką, Washingtone, raštu ir žodžiu pasveikino, dalyvavo priėmime Pasiuntinybės Rūmuose daug aukštų vyriausybės pareigūnų, Bažnyčios dignitarų, kongresmonų, įvairių valstybių atstovų — diplomatinio korpuso narių, taipgi lietuvių veikėjų — ALT vadovų, visuomeninkų ir veikėjų. Nuotrauka vaizduoja Ponią ONą Kajeckienę, nuoširdų lietuvių bičiulį kongresmoną Daniel J. Flood iš Wilkes-Barre, Pa., Liet. atstovą p. J. Kajecką.

PREL. MYKOLO KRUPAVIČIAUS TESTAMENTAS VYČIAMS

1949 metais rugsėjo 9-11 dienomis Elizabeth, N. J., įvykęs Lietuvos Vyčių metinis seimas buvo vienas iš gausingiausių skyrių ir apskričių atstovais.

Nepaprasto įspūdžio seimui padarė tuolaikinio Vyriausio Lietuvai Išlaisvinti komiteto VLIKO pirmininko prel. Mykolo Krupavičiaus sveikinimas, kurį Vyčiai priėmė, kaip testamentą. Jis yra tokio turinio:

"Labai norėjau būti Jūsų seime, bet mano pareigos, sunkios, ir atsakomingos, laiko mane Europoje. Bet aš esu su jumis širdimi ir siela. Aš, mano brangūs vyčiai ir vytės, ir šiandie su jumis bendrauju, nepaisant erdvės, nepaisant tų plačiųjų jūrų ir aukštų kalnų. Aš tiesioginiai kalbu iš ten į Jūsų širdis, nes manoji ir jūsų širdys kalba ta pačia kalba ir mūsų lūpos girdi tą pačią raudą, o netrukus ateityje užgiedos ir linksmą pergalės dainą.

Mano brangieji vyčiai ir vytės, Jūsų kaip jaunimo rankose yra taip pat ir lietuvių tautos likimas JAV. Nuo jūsų priklauso ar mūsų visuomenė, dar lietuviška, ar ji pasiliks nelietuviška. Tai yra jūsų rankose. Ir kadangi nuo jūsų toji ateitis priklauso, jūs esat atsakomingi už ateitį.

Jūs, mano brangūs vyčiai, matot, kad mūsų visuomenėje, Amerikos visuomenėje, toli gražu ne viskas tvarkoj lietuviškoj šeimoj. Jūs, mano brangūs vyčiai ir visos Amerikos lietuvių jaunimas, matot taip pat, kad yra labai silpnų vietų. Atrodo, lietuvišką sielą, lietuviškąją širdį pradeda keisti kita siela ir kita širdis — nelietuviška. Atrodo, kad mes kaip ir traukiamės iš savo pozicijų, užleisdami jas kitiems. Šičion ir yra tas didysis uždavinys mūsų jaunimo, kuris tikrai turi pasakyti: Gana! Turi pasakyti ir garsiai sušukti: Jaunime, Lietuvos Vyčiai, Lietuvos riteriai, mes turim apginti savo garbę. O apginsime tada, jeigu neužleisime nei vieno colio lietuvybei susilpnėti ir išnykti iš mūs padangės.

Tepadeda jums Dievas atlikti didįjį uždavinį — apsaugoti Amerikoje lietuviškumą ir užtrenkti kelius nutausti tam lietuviškumui. Tepadeda Dievas jums grąžinti lietuvių kalbą į lietuviškąsias šeimas. Tai atlikę jus atliksit didelį uždavinį, kuris dabar stovi prieš jūsų akis.

Valio vyčiai ir vytės. Ligi pasimatymo laisvoje Lietuvoje!

Pavarčius pageltusius žurnalo "Vyties" ir dar neseniai išleistos Vyčių istorijos lapus susidaro įspūdis, kad tais laikais Vyčiai pirmavo tarp Amerikoje gyvuojančių organizacijų savo organizuotumu ir pavyzdinga veikla. Bet vėlesniais laikais Vyčių skyrių skaičius ir narystė sumažėjo. Oficialiam organe "Vyty" jau dominuoja anglų kalba, tą patį galima pasakyti apie įvairias sueigas, konferencijas ir seimus.

Prelato M. Krupavičiaus testamentas tepažadina Vyčius dirbti ir kovoti lietuvybės išlaikymui.

Povilas Dirkis

KĄ RAŠO KITI LAIKRAŠČIAI

RAGINA MINĖTI LRKSA 85 METŲ SUKAKTĮ

Dienraščio "Draugo" š.m. kovo mėn. 8 d. laidoje "Mūsų Socialinės Fraternalinės Apžvalgos" skyriuje, L.Š. primena LRKSA 85-kių metų sukaktį ir ragina jai skirti atitinkamą dėmesį.

"Šiais metais lapkričio 22 d. minėsime Lietuvių R. K. Susivienijimo 85 metų sukaktį. Reikia tai laikyti svarbiu mūsų organizuotos visuomenės gyvenime įvykiu ir todėl lauktina, kad jis nepraeitų be rimtesnio dėmesio.

Jei organizacijos bei draugijos ar bei kurie klubai su tam tikru pasididžiavimu mini penkmečius, tai kaip privalo didžiuotis organizacija, kuri be pertraukų išsilaikė ir veikė tautos ir jos išeivijos visokeriopai gerovei aštuoniasdešimt penkerius metus. Todėl ir tenka manyti, kad LRKSA direktorių taryba, kuopos ir apskritys jau dabar pradės ruoštis šią sukaktį minėti, panaudojant įvairias mums prieinamas priemones kiek galima plačiau paskleisti Amerikos lietuvių tarpe tuos tikslus, kuriais organizacja tiek daug metų gyveno, jiems dirbo ir tarnavo."

BALSAS PRIEŠ TYLĄ

Vyčių veteranas Juozas Sadauskas 1971 m. vasario mėn. "Vyties" numery 2-ram nusiskundžia nūdieniu paskendimu tyloje, kuri nieko gero nežada. Jis tarp ko kito rašo.

"Kodėl mes paskendome tyloje? Kitados Vyčių vardas ir jųjų veikla mirgėjo visoje lietuviškoje katalikiškoje spaudoje. Jeigu Drauge nebūtų Vyčių skyriaus, tai mūsų išeivija visai pamirštų, kad tokia organizacija dar gyvuoja. Mūsų organas Vytis pasiekia tik savo narius. Nors vyčiams priklauso daug aukšto mokslo žmonių — daktarų, profesorių, advokatų, dvasiškių, lietuviškos visuomenės veikėjų, plunksnos mėgėjų, garbės narių, — bet visi yra paskendę tyloje ar tik susirūpinę savais reikalais. Liūdna ir skaudu, kad mes patys mariname savo mielą organizaciją. Jie kartais galėtų parašyti žinelių ir straipsnelių iš savo apylinkės bei Vyčių veiklos. Tai pagyvintų visą Vyčių organizaciją. Žinotume, ar ten Vyčiai dar gyvuoja, ar jau išnyko . . .

Pavyzdžiui, mūsų lietuviškoje spaudoje kai kurių draugijų bei visuomeninė veikla aprašoma plačiai, bet pamirštami Vyčiai ir kitos senosios draugijos bei jųjų veiklesni nariai. Kartais net visai ignoruojamos Vyčių kuopos ir kitos lietuvių senosios kartos draugijos ir jų veikėjai. Toks spaudos bendradarbių elgesys atšaldo senąją kartą ir čia išaugusius nuo lietuviškos veiklos. Nukenčia ir mūsų lietuviška spauda, nes vienašališkų žinių vengia skaityti."

TUŠČIĄ IR ĮGRISUS PROPAGANDA

Dienraštis "Naujienos" kovo 17-tos laidoje rašo apie tuščią sovietų propagandą, kuri gyvenimo tikrovę pavaizduoja visai kitokia, negu ji yra tikrumoje. Laikraštis paduoda, ką pačiam Lietuvos komunistų partijos oficioze (Tiesoje) rašo Utenos komunistų partijos sekretorė J Mykolaitienė:

"Ji rašo, kad dabartiniu metu Utenoje yra 113 komunistų propagandistų. Iš jų, 91 yra baigę aukštąjį mokslą arba buvę aukštesnėse mokyklose. 22 partijos propagandistai net aukštesnės mokyklos nėra baigę. Jie nieko kito nedaro, bet ištisą metą įtikinėja Utenos gyventojus, kad jie "labai gerai gyvena", kad visas tas "geroves" jiems atnešė komunistų partija, "centro komiteto vadovaujama", kad iš "socializmo" jie jau žengia į "komunizmą". Ištisą metą 113 žmonių, nieko kito neveikdami, įtikinėja uteniškius, kad neiškepta žalia duona ne žarnas pragraužia, bet stiprumą neša; kad pro skylėtą stogą ne lietus varva, bet net palaidoto Stalino saulės spinduliai veržiasi . . . Jeigu tie propagandistai dirbtų naudingą darbą, tai ne tik jiems, bet ir krašto gyventojams, būtų šiokia tokia nauda."

Pirmųjų Lietuvos Nepriklausomybės gynėjų tarpe buvo daug savanorių, ypatingai aktyviai pasireiškė studentai ir moksleiviai. Šią nuotrauką prisiuntė senosios kartos Amerikos lietuvių veteranas Pranas Pūkas, dabar gyvenantis North Chicago, Ill.

ATEIKIME JAUNIMUI Į TALKĄ KONGRESĄ ORGANIZUOJANT

Visų mūsų akys krypsta į jaunimą. Ir suprantama kodėl: jis užima vyresniųjų vietas, perima jų dirbamus darbus, kuria naują ateitį. Mums rūpi, kad ši ateitis būtų lietuviška ir atitiktų tuos siekimus, kuriais gyveno bei sielojosi mūsų tautos pirmatakai, ugdydami tautinę sąmonę, kurdami tautinę kultūrą; organizuodami savą valstybę. Tad ir mūsų jaunimas turės tęsti kovą už Lietuvos laisvę ir apsispręsti už svetur gyvenančio lietuvio išlikimą savo tautoje.

Šiam dideliam tikslui yra būtina turėti savo jaunimą organizuotą, sąmoningą ir suvokiantį tautinę bei kultūrinę savo ateities misiją. Tam jį visų pirma rengia jaunimo organizacijos, ir joms turi būti skiriamas pirmasis mūsų dėmesys. Bet tam taip pat reikia ir platesnės tautinės jungties, ir tokią jungtį sudaro pasaulio lietuvių jaunimo kongresai.

1966 m. įvykęs pirmasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas savo uždavinį atliko. Jis parodė, kad jaunimo tautinis pajudėjimas visuotiniu mastu yra galimas ir reikalingas. Dabar esam pakeliui jau į antrąjį kongresą, kuris įvyks 1972 m. Šis kongresas remsis turima patirtimi ir turės tautinius jaunimo uždavinius papildyti, praplėsti, pagilinti ir vykdyti. Kongresas turės sutraukti daugiau jaunimo, ypačiai iš kitų kraštų. Turės apžvelgti jaunimo dirbamą tautinį darbą ir kūrybinius laimėjimus. Tures smaigs tyti gaires ateičiai. Todėl jam reikia sudaryti tvirtą moralinę ir materialinę atramą. Tai kiekvieno lietuvio pareiga ir uždavinys. Todėl ir kreipiamės į visų kraštų lietuvių bendruomenes, į visų kraštų lietuvių organizacijas, į visų kraštų lietuvių spaudą bei radijo valandėles, į visų kraštų paskirus lietuvius:

Stokime visi į II-jo Pasaulinio Lietuvių Jaunimo Kongreso organizavimo talką!

Teikime visi šiam kongresui visą galimą moralinę bei materialinę pagalbą!

Ženkime visi kartu su savo jaunimu lietuviškos ateities keliu!

Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas.

Dr. Juozas Kazickas, II-jo PLJK Finansų Komisijos pirmininkas

Romas Sakadolskis, II-jo PLJK Komiteto prezidiumo pirmininkas

1971 Vasario Šešioliktosios d.

New York — Kovo 8 Joe Frazer laimėjo sunkaus svorio kumštynių čempionatą. Jis nugalėjo buvusį čempioną Muhamed Ali — Cassius Clay. Šios kumštynės finansiniu atžvilgiu yra pačios didžiausios kumštynių sporto istorijoje. Iš anksto abiem kumštininkam buvo garantuota po pustrečio milijono dolerių.

Calcutta, Indija. — Indijos oficialai paskelbė, kad nacionalių parlamentarinių rinkimų laikotarpiu, kurie tęsėsi dešimt dienų, žuvo apie šimtas asmenų. Komunistai, Mao šalininkai, teroristiniais būdais stenkėsi demokratinius balsavimus sukliudyti. Daugiausia žuvo Vakarinėj Bengal provincijoj.

Dacca, Rytinis Pakistanas.— Kovo 8 paskelbta, kad kovose už rytinio Pakistano autonomiją žuvo apie 200 asmenų. Centrinė vyriausybė autonomijos davimui yra priešinga.

Katalikų seimelis Maspethe

Maspeth, N. Y. Sekmadienį, kovo 21, Maspethe įvyko New York — New Jersey Liet. Katalikų Federacijos apskrities vadovybės sušauktas organizacijų ir draugijų atstovų seimelis.

Seimelis pradėtas iškilmingomis pamaldomis Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje.

Iškilmingas mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. Leonardas Andriekus, O.F.M.

Po užkandžių parapijos salėje prasidėjo seimelis, kurį atidarė K. Federacijos pirmininkas dr. A. Skerys. Seimeliui pirmininkavo Stasys Dzikas, sekretoriavo p. Bobelienė.

Posėdžiai vyko parapijos salėje.

Didžiausias dėmesys kreiptas į lietuviškų parapijų išlaikymą, kaip stipriausius lietuvybės išlaikymo centrus.

Prel. Jonui Balkūnui padarius pagrindinį pranešimą apie lietuvių parapijų padėtį Brooklyno vyskupijoje, sekė diskusijos, pasisakant eilei asmenų.

Išklausius valdybos ir atstovų pranešimų, priimtos atitinkamos rezoliucijos ir užtvirtina ta pati valdyba toliau eiti pareigas.

Seimely dalyvavo 27 draugijų 56 atstovai

Chicago. — Balandžio 6 Richard J. Daley išrinktas Chicagos miesto majoru iš eilės penktam terminui. Daley yra nuoširdus lietuvių bičiulis, už tai lietuviai stipriai jį remia savo balsais.

Washingtonas. Kovo 1 JAV-tybių Senato rūmuose (kapitoliuj) išsprogdinta bomba, architektų apskaičiavimu, padarė apie tris šimtus tūkstančių dolerių nuostolių. Piktadaris telefonu pranešė rūmų įstaigai, kad sprogimas įvyks už pusvalandžio ir kad čia protesto ženklas prieš vyriausybės akciją Laose.

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos vizitas JAV-tybių Kongrese, Washington, D.C., Vasario 16 proga. Iš kairės dešinėn: Clevelando ALT-os skyriaus pirm. inž. A. Pautienis, ALT-os pirm. dr. Kazys Bobelis, kongresmonas Daniel J. Flood (Pa.), Atstovų Rūmų speaker'is Carl Albert (Okla.), J. Eksc. vyskupas Antanas Deksnys — sukalbėjęs Atstovų Rūmuose invokaciją, Dalia Bobelienė, inž. Eugenijus Bartkus.

"LAISVĖ YRA GALINGA IDĖJA"

(Iš dr. S. A. Bačkio kalbos pasakytos 1971.II.7 d. Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo paskelbimo 53 metų sukakties minėjime, kurį rengė Lietuvių Amerikiečių Draugija, Washington, D.C.)

JAV Prezidentas Richard Nixon 1969.XII.8 d. spaudos konferencijoj yra pasakęs — "Negali būti kompromiso, kada klausimas kyla dėl tautų teisės laisvai apsispręsti ir laisvės bei taip pat dėl teisingos taikos pasaulyje."

Vasario 16 Dienos Akto signatarai, skelbdami Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą — nesileido į kompromisus. Štai paskutinio mirusio to Akto signataro, Aleksandro Stulginskio, žodžiai: "Jokia pasaulio jėga negali paneigti Lietuvos teisių į laisvę ir nepriklausomybę."

Pacituotos mintys parodo mums kelią, kaip Lietuvos laisvės kova turi būti ginama.

Lietuvos padėtis sunki, o lietuvių tautos likimas okupacijoje — liūdnas. Mes visi tai žinome ir visų mintys sutampa, kad, nežiūrint mūsų vilčių, dar nematyti valandos, kada Lietuva laisvę ir nepriklausomybę atgaus.

Todėl tokios sunkios mūsų tautos padėties akivaizdoje, mes raminamės, kad NESAME VIENI. Mūsų nelaimės draugų (pavergtų tautų) ir laisvų vakariečių tarpe turime daug draugų. SVARBIAUSIA — LAISVĖ — yra galinga idėja, jėga. "Kova už laisvę, — pagal Šilerį, — gimdo ir ūgdo didvyrius ir milžinus."

Š. m. Vasario 16 dieną suejo 20 metų, kai Amerikos Balsas pasigirdo lietuviškai okupuotoje Lietuvoje. 1951.II.16 d. tuometinis valstybės sekretoriaus padėjėjas, Edward Barrett, pareiškė, kad Amerikos Balsas — "perduos Lietuvos visuomenei tikrą ir be šešališką vaizdą — tikslų, siekimų ir sumetimų, kuriais JAV vadovaujasi tarptautiniuose santykiuose. Mūsų tikslai — jis sakė, —taika, laisvė ir teisingumas visiem." Taip — laisvės aidai skamba mūsų pavergtame krašte dėka Amerikos Balso. (Pagerbiami Am. Balso pareigūnai, dalyvaują minėjime).

Šiandien prisimename lietuvių laisvės kovas praeityje, taip pat 1941.VI.23 d. sukilimą, partizanų kovas 1945-1952 m. Šiemet sueis 30 metų nuo 1941 metų mūsų tautos visuotinio sukilimo. Lenkiame galvas ir pagerbiame visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės. (Tylos minutė).

Mūsų praeities žygius už laisvę pagyvino praeitų kelių mėnesių mus sukrėtę įvykiai— Brazinskų žygis Turkijon, Simo Kudirkos tragiškas šuolis į laisvę ir prieglaudos teisės negavimas. Tas lietuvio jaunuolio, augusio okupacijoje, žygis sujaudino mus visus, ypač jaunimą išeivijoje ir jį uždegė kovai dėl laisvės. Spontaniškai, mūsų jaunimas įsitraukė į drąsią kovą dėl jos ir veiksmais parodė savo ryžtą. Baltieji Rūmai pirmiausia norėjo patirti jaunimo pageidavimus. Mūsų jaunimo įsitraukimas į laisvės kovą — yra laidas, kad mūsų laisvės kova bus laimėta. Tai praturtina Vasario 16 minėjimą.

Po Simo Kudirkos žygio sekė Vytauto ir Gražinos Simokaičių veržimasis į laisvę, pasibaigęs didžiausiom bausmėm. Tie visi įvykiai yra Lietuvos jaunimo nuotaikų pavyzdžiai.

Simo Kudirkos užrašuose rasti žodžiai "Už laisvę verta mirti," — priminė mums pagarsėjusį 1775 mestą Patrick Henry šūkį — "Laisvė arba mirtis."

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba, kaip Lietuvos valstybės institucija, nuo Lietuvos okupacijos dienos dirba ir budi Lietuvos bei lietuvių reikalais, labai ypatingomis ir, kartais, labai sunkiomis sąlygomis. Galimybių ribose — ji bendradarbiauja su visais mūsų veiksniais, siekia veiklos ir visų veiksnių vieningumo ir yra dėkinga jiems už jų bendradarbiavimą.

Mūsų sunkiose veikimo sąlygose mes visi ypačiai esame dėkingi JAV Prezidentui, Vyriausybei, Kongresui, atskirų Amerikos valstijų pareigūnams bei visiems amerikiečiams, kurie į mūsų laisvės kovą lyg žiūrėtų taip, kaip Allen White sako: "Jei bet kuris laisvas žmogus yra retežiuose, tai mes irgi esame grąsinami. Jei bet kas kovoja dėl laisvės — jis gina Ameriką." Mes dėkingi JAV, nes 1940 m. liepos 23 d. jos pasmerkė Sovietų Sąjungos įvykdytą Lietuvos okupaciją ir atsisakė pripažinti Lietuvos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą. Tuo JAV parodė daug draugingumo, simpatijos, paramos Lietuvių tautai. Tas atsisakymas susijęs su 1922 m. liepos 28 d. Lietuvos pripažinimu de jure, kuriam 1972 metais sueis auksinė sukaktis. Ta JAV laikysena reikšminga ir padeda Lietuvos bylai likti gyva. Tai ne tik paguoda, bet ir sustiprinimas mums.

Tas JAV Lietuvos inkorporacijos į Sov. Sąjungą nepripažinimas dažnai yra pakartojamas. Ir šiemet, Vasario 16 Dienos proga, tai buvo patvirtinta Valstybės Sekretoriaus raštu, atsiųstu Lietuvos Atstovui, p. J. Kajeckui.

KOMUNISTŲ BAIMĖ DĖL VAKARŲ ĮTAKOS LIETUVOS JAUNIMUI

Okup. Lietuvoje susirūpinta Vakarų poveikiu — ir ypač įtaka jaunimui. Kad tąji baimė nemaža, liudija praėj. metų pabaigoje, komjaunimo centro komiteto sukviesta, Vilniuje įvykusi konferencija. Ji buvo laikoma "moksline teorine" ir jos tikslas — pasisakyti dėl propagandos, "nukreiptos prieš tarybinį jaunimą". Buvo pakviesti aukštųjų mokyklų dėstytojai, Mokslų akademijos lektoriai ir kt. Tai, beveik be išimties, ateizmo skleidėjai.

Komunistai susirūpinę, nes, kaip pabrėžiama "Komjaunimo Tiesoje", šiai konferencijai, gruodžio 30 d. paskyrusioje ištisą puslapį, **"savo puolamosios veiklos smaigaliu buržuaziniai ideologai taiko į jaunąją kartą".** Laikraštyje paskelbti septynių pasisakymai, jų vienas — pasitarimo organizatoriaus, komjaunimo pirmojo sekretoriaus — V. Morkūno, dviejų Istorijos mokslų kandidatų (A. Balsio, J. Aničo), dviejų filosofijos mokslų kandidatų (V. Lazutkos, A. Gaidžio) be to, P. Beniušio ir ruso, matyt, Vilniuje dirbančio lektoriaus, V. Portniagino.

Visi jie, jų pačių žodžiais, "smaigaliu taiko" ne į ką kitą, bet, svarbiausia, **į lietuvių kalba radijo valandėles Vakarose.** Šį kartą ir vėl susiduriame su įrodymu, pačių komunistų skelbiamu, kad radijo pranešimai, skirti okup. Lietuvai, plačiai klausomi ir jų įtaka, kad ir jaunimui, neabejotina. Minėta konferencija — čia geriausias pavyzdys.

Jei rusinimo nebūtų, jei kraštas būtų daugiau laisvas, religija nebūtų persekiojama, o jaunimas nebūtų nuodijamas komunizmo propagandos nuodais, nebūtų reikalo kviesti specialias konferencijas, gi laikraščiuose riebiomis raidėmis skelbti, jog jaunoji karta — tai antikomunizmo taikinys. Kol Lietuva tebėra pavergta, tuo taikiniu, Vakarų išeivių naudojamomis radijo valandėlių bei kitomis priemonėmis, buvo, tebėra ir bus visos sovietinės blogybės, Lietuvoje daromos ne tik jaunimui, bet ir kiekvienam okupuoto krašto gyventojui.

(Elta)

Pirmas kartas

Mažiukas Petriukas su savo močiute pirmą kartą nuėjo į bažnyčią.

— Petriuk, ar moki atsiklaup ti? — paklausė močiutė.

— Ne, nemoku, pašnibždėjo vaikas, — bet aš moku verstis per galvą

APIE LIETUVIŲ JAUNIMO VASAROS KELIONĘ

L.J.I.C. organizuoja kelionę šią vasarą per visą Š. Ameriką, t.y., per JAV, Kanadą ir Meksiką. Jau gauta nemažai laiškų iš susidomėjusio jaunimo Australijoj, Argentinoj ir Vokietijoj.

Kelionė bus labai įvairi ir skirtinga. Planuojame sustoti didesnėse lietuvių kolonijose, kur bus suruoštos įvairios pramogos — suvažiavimai, šokiai, ir t.t., talkininkaujant L. B. valdyboms ir L.J.I.C. atstovams. Miestuose nakvynes parūpins lietuvių šeimos, o laukuose miegosim palapinėse; patys savo maistą ruošime. Kadangi tikimės, kad daug jaunimo iš užsienio dalyvaus, kelionėj vartosime tik lietuvių kalbą, nes tai bus vienintelė bendra kalba.

Esame užsisakę (išnuomoti) naują 1971 metų autobusą (42-vietų School Bus), kurį atitinkamai paruošim kelionei; jau turime keleta "Campers" bei mašinų, bet galutinis mašinų skaičius bus apribotas. Kelionėje tikimės drauge turėti jauną gydytoją, automobilių mechaniką, taip pat ir tautinių šokių direktorių ir dainų vadovą. Kiek žinome, tokio masto lietuviško jaunimo kelionė dar niekad nebuvo suruošta. Taigi, prašome visų talkos: idėjų, sumanymų, bei pasisakymų. Asmenys, kurie negalės dalyvauti visoje kelionėje su mumis, galės prisijungti pakeliui, tam tikruose "kontakto" miestuose . . . Visą kelionę filmuos Rimas Žukas iš Los Angeles.

Yra negrąžinamas registracijos mokestis 15 dol. asmeniui; užsiregistravę gaus atskiras, smulkesnes žinias: kelionės detales, sąstatą numatomų išlaidu, sąrašą ką pasiimti kartu ir pilną kelionės tvarkaraštį bei programą. Visos kelionės išlaidos numatytos maždaug 400 dol. asmeniui; užsienio jaunimui kaina bus papiginta.

Kelionei vadovaus Gintaras Karosas iš Bostono ir Vytas Katilius iš Los Angeles . . .

Kitą kartą dar smulkiau paaiškinsime detales ir pranešim vėliausias žinias.

Kelionės Santrauka

— Prasidės Bostone birželio 12-tą dieną ir baigsis rugsėjo gale.

— Užsitęs maždaug aštuoniasdešimt (80) dienų.

— Dalyvaus tik užsiregistravęs jaunimas.

— Bus galima dalyvauti ištisoj kelionėje ar tik dalyje.

— Dalyvausime IV Dainų Šventėj Chicagoje liepos 4, 5, 6-tomis dienomis.

— Bus proga susipažinti su lietuvišku jaunimu, gyvenančiu JAV ir Kanadoje.

— Bus jaunimo suvažiavimai ir šokiai didesnėse kolonijose.

— Bus vartojama vien lietuvių kalba.

— Dalyvaus jaunimas iš Argentinos, Australijos ir Vokietijos.

— Pagrindinė tvarka bus kaip įprasta lietuviško jaunimo stovyklose.

Liet. Jaunimo Inf. Centras

Nauji leidiniai

(Prisiųsti paminėti)

"Aguonų Gaisras", Vlado Šlai to eilėraščiai. Išleido "Ateitis", 1969 m. Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y. Viršelį piešė dail. Paulius Jurkus.

"Aidai", mėnesinis kultūros žurnalas. Nr. 1 ir Nr. 2, 1971 Leidžia Tėvai Pranciškonai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Redaguoja dr. Juozas Girnius.

"Lietuviai kunigai 1966 Jaunimo Metais". Paruošė Kęstutis Žemaitis, išleido Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę Komitetas. Finansavo Filisterių Skautų Sąjunga. 20-ties puslapių leidiny telpa surinktos skaitlinės apie liet. kunigus, vienuolynus, ir bendrai pasaulio lietuvius. Norintys leidinį įsigyti, kreipkitės: JTL, 1911 Beverly Hills, Euclid, Ohio 44117

"Muzikos Žinios', leidžia Liet. Vargonininkų Muzikų Sąjunga. Nr. 4 (191). Spaudė T. Pranciškonų spaustuvė, Brooklyne, N. Y. Su šiuo numeriu kartu išsiuntinėtas priedas "Lietuvių Muzikų Vardynas" (16-sis sąsiuvinis).

"Vytis", oficialus Liet. Vyčių organas. 1971 m. vasario mėn. Nr 2 ir kovo mėn. Nr. 3. Adresas: 2511 W. 71 Str., Chicago, Ill. 60629.

"Eglutė", laikraštėlis vaikam. 1971 m. vasario mėn. Nr. 2 ir kovo mėn. Nr. 3. Putnam, Conn 06260.

"Šv. Pranciškaus Varpelis," mėnesinis religinio patriotinio turinio laikraštis. Leidžia T. Pranciškonai, Brooklyn, N. Y. 1971 m. vasario mėn. Nr 2 ir kovo mėn. Nr. 3.

"Naujienų" kalendorius 1971 m. Chicago, Ill. Pažymėti kiekvieno mėnesio svarbesni įvykiai lietuvių gyvenime, bažnytinės ir Amerikos šventės.

"Lietuvos parlamentarinė santvarka", atspaudas iš "Tėvynės Sargo", 1970 m. Parašė Juozas B. Laučka.

VINCUI GUDAIČIUI MIRUS

Chicago, Ill. Šių metų vasario 13, ryte, Šv. Kryžiaus ligoninėj mirė, širdies smūgio ištiktas, Vincas Gudaitis, sulaukęs 76 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje; Amerikoje išgyveno 21 metus. Paliko giliai liūdinčią žmoną Agotą, dukterį Jolandą, taipgi žentą Alfonsą Kerelį ir dvi antkes — Viliją ir Svajonę.

Priklausė Lietuvių Karių Veteranų "Ramovės" Chicagos skyriui, LRKSA 160 kuopai ir Lietuvių Tautinei Sąjungai.

Pašarvotas buvo Mažeikos - Evans koplyčioje.

Atsisveikinimas su velioniu buvo vasario 15, 7:30 vakaro, kurį surengė L.K.V. Ramovės Chicagos skyrius. Uždėjus ant karsto Lietuvos trispalvę ir budint garbės sargyboje ramovėnams, skyriaus pirmininkas A. Juškevičius trumpai apibudino velionies meilę savajai tautai, jo darbus sumažinti kenčiančios tautos vargus. Baigdamas pareiškė užuojautą velionies artimiesiems ir giminėms.

Po to kalbėjo LRKSA 160 kp. pirmininkas St. Juras, pacituodamas mūsų tautos gilaus mąstytojo dr. A. Maceinos žodžius: "Mirtis fizine prasme yra ne kas kita, kaip pašaukimo nutraukimas; tai įsakymas tarnams susirinkti pas savo valdovą ir parodyti, kiek talentų yra laimėta aname buities žaidime." Kalbėtojas prisiminė velionį, ėjusį tremties kelią Vokietijoje, kaip giliai besisielojantį tautos likimu ir visada pasiruosusį padėti pagalbos reikalingiems; taip pat jo didį rūpestinguma savajai šeimai, kurią jis taip mylėjo. Buvo labai pareigingas. Nors fizinės jėgos ir mažėjo, bet dar paskutinius du metus buvo 160 kp. valdyboje. Šių metų vasario 7 jis jau nepasirodė kuopos susirinkime ir pasiteiravus kame priežastis, atsiliepė jo vyriausia anūkė pareikšdama: "Senelis jau prie mirties, o senelė su mamyte prie jo ligoninėje". Po kelių dienų vėl mėginta pasiteirauti apie jo padėtį ir vėl ta pati kilnioji anūkė, kukčiodama dėl gilaus liūdesio, pranešė: "Senelis šį ankstyvą rytą mirė".

Taip pat buvo prisiminta velionies troškimas ilsėtis savo tėvynės žemelėje, bet Dievo keliai žmogui nesuvokiami. O vienas tremties poetas taip išreiškė savo ilgesį:

"Ir nors bejausmiui kūnui mano
Vistiek kur nykti ir dūlėti
Prie savo krašto betgi miešlo
Aš taip norėčiau vis ilsėtis."

Ten kur šeimoje viešpatauja meilė, ten yra susiklausymas ir pagarba. Šeima yra kertinis akmuo tautų ir valstybių gyvenime.

Pareikšta liūdinčiai šeimai užuojauta.

Po atsisveikinimo kalbų, kunigui Jonui Borevičiui, S. J., vadovaujant, buvo atkalbėtas rožančius.

Palaidotas vasario 16 — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 53 metinės dieną. Tėvų Jėzuitų koplyčioje, kun. J. Borevičius, S.J., aukojo šv. Mišias už velionies vėlę ir tarė atsisveikinimo žodį. Mišių laiku, pritariant vargonais, solistas Jonas Vaznelis giedojo kelias giesmes, po to sugrotas Chopeno gedulo maršas.

Kun. J. Borevičiui atlikus paskutines religines apeigas, gausinga automobilių vilkstinė pajudėjo į Lietuvių tautines kapines.

Gailestingasis Dievas tesuteikia tau, Vincai, amžiną atilsį, o tavo liūdinčiai šeimai suraminimą.

St. J-as

Mielas Tautieti, drauskis LRK Susivienijime

LRKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- **20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life**
- **20 metų taupymo — 20 Year Endowment**
- **Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65**
- **Mokėjimo iki 65 metų — Life Paid Up at 65 (tik pilnamečiams).**

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo $500.00 iki $2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos—sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių R. K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. R.K. Susivienijime

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

..... (Zip Code).....

Jeigu norėtut priklausyt jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniai atlankęs suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyt: ..... (taip arba ne).

Jeigu panorėsit įsirašyt centrinėn kuopon, tada ir narystės mokesčius siųsit tiesiog į centrą. Malonėkit atsakyt: ..... (taip, arba ne).

Kunigų Vienybės žygis

Liet. Kunigų Vienybės vadovybė pasiuntė laišką visiems JAV-tybių kongreso — Senato ir Atstovų Rūmų nariams, visiems Jungtinių Tautų delegatams ir didesniųjų laikraščių redaktoriams Lietuvos ir kitų pavergtų tautų išlaisvinimo reikalais.

Laiške, kurį pasirašė K. Vienybės pirmininkas kun. Jonas C. Jutt-Jutkevičius, nurodoma į paskiausiais laikais su gyvybės rizika lietuvių mėginimus pasprukti į laisvę; į Lietuvos kunigų atsikreipimą į Kremliaus valdovus palengvinti religinę priespaudą ir į apgaulingą sovietų elgesį stengiantis sudaryti įspūdį, kad sovietinė sistema patikrinanti žmonėms laimingą rojų. Laiške pareikšta, kad jau laikas laisvoms valstybėms imtis žygių priversti Sovietinę Rusiją sugrąžinti Lietuvai ir kitom pavergtom tautom brutalia jėga atimtą laisvę ir nepriklausomybę.

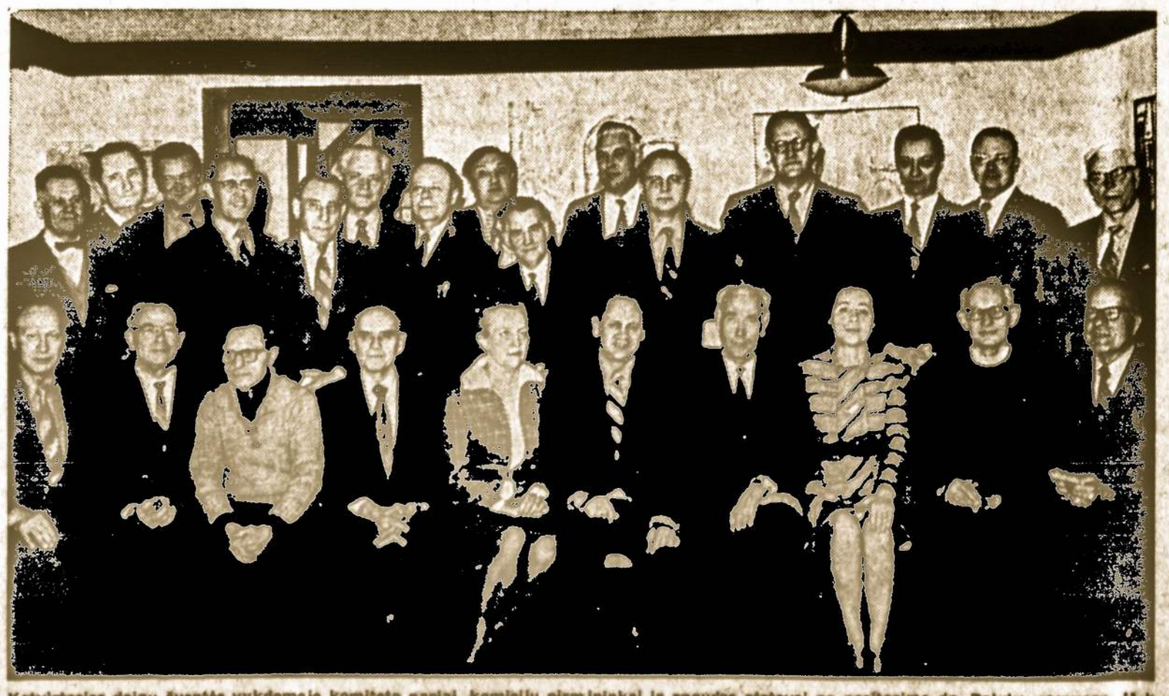

Ketvirtosios dainų šventės vykdomojo komiteto nariai, komisijų pirmininkai ir spaudos atstovai po pasitarimo dr. Baluko namuose. 1 k. I-je eilėje — inž. Kostas Dočkus Vincas Grėbliūnas, dail. Adolfas Valeška, Antanas Rėklaitis, Salomėja Endrėjonienė, dr. Gediminas Balukas — pirmininkas, muzikas Petras Armonas, žurn. Zuzana Juškevičienė, red. kun. dr. Juozas Prunskis, žurn. Antanas Stakėnas; II-je eilėje — Andrius Juškevičiūtė, žurn. Jonas Vaičiūnas, žurn. Vytautas Kasniūnas, žurn. Juozas Šlajus, Jonas Paštukas, inž. Jonas Jurkūnas, Stepas Ingaunis, red. Aloyzas Baronas, ž. Stasys Daunys, inž. Vytenis Šilas, rašyt. Stasys Džiugas, red. Algis Pužauskas, inž. Feliksas Daukus, inž. Albertas Vengris ir žurn. Jurgis Janušaitis.

Nuotr. V. Noreikos

Kiekvienam lietuviui patartina įsigyt
LRK SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ

PARAŠĖ DR. PROF. ANTANAS KUČAS
370 pusl., daug nuotraukų

Skaitydami Susivienijimo Istorija susipažinsit su pirmųjų lietuvių ateivių pergyvenimais, vargais ir rūpesčiais; susipažinsit su pirmųjų draugijų, organizacijų, parapijų, švietimo, kultūrinių ir ekonominių įstaigų steigimu; taipgi susipažinsit su Susivienijimo nueitais keliais, veikla ir nuopelnais savišalpos, religinėje, kultūrinėje ir tautinėje srityse.

KAINA: kietais virželiais $3.00; minkštais — $2.00
UŽSISAKANT KREIPKITĖS SUSIV. CENTRO ĮSTAIGON:
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

KALBININKĄ KUNIGĄ PROF. K. JAUNIŲ PRISIMINUS

Dažnai mes prisimenam savo tautiečius kad ir su nedideliu indėliu savo tautos naudai, savai spaudai ir savajai kalbai, tačiau kažkodėl paliktas užmirštų prieš šešiasdešimt suvirš metų miręs įžymus kalbininkas-kalbotyros pradininkas kun. prof. Kazimieras Jaunius.

Kun. Prof. Jauniaus nuopelnus lietuvių kalbai iškelia net rusas okupantas. Atrodo, kad kiekvienam lietuviui, jei jis nėra nutautėjęs, visada yra brangi gimtoji kalba, o tuo labiau kuris domisi kalba. Toks lietuvis negali būti negirdėjęs apie įžymųjį devynioliktojo amžiaus pabaigos ir dvidešimtojo amžiaus pradžios lietuvių kalbininką, lyginamosios kalbotyros garbės daktarą, kun. prof. Kazimierą Jaunių. Juk nebe pagrindo kitas lietuvių kalbos amžininkas prof. Jonas Jablonskis yra pavadinęs Jaunių mūsų kalbos didektologų, lietuvių kalbos gramtikos autorium, rašybos ir bendrai lietuvių kalbos populiarino tarp užsienio kalbininkų. Tą faktą pabrėžia ir Vilniaus universiteto profesoriai Drotvinas ir Gryneveckis knygoje "Kalbininkas Kazimieras Jaunius".

Reikia pripažinti, kad net nepriklausomybės laikais, dabar okupuotoje Lietuvoje, o pagaliau ir išeivijoje jis buvo apeinamas ir jo raštai nebuvo viešumon keliami. Niekas nesiėmė bent kiek plačiau nušviesti Jauniaus veiklą, nes vis buvo primetama, kad apie velionį labai mažai spaudoje buvo rašoma — atsieit, trūksta davinių apie jo nuveiktus darbus lietuvių kalbotyros srityje. Užtat nenuostabu, kad Drotvino ir Gryneveckio knyga apie Jaunių sukėlė mokslininkų tarpe didelį pasitenkinimą. Nors toje knygoje nėra išsamios mokslo medžiagos, gyvenimo monografijos, bet jau gerai, kad parodoma, kad iš žemaičio valstiečio sūnaus išaugo didelis mokslininkas, kuris buvo lietuvių tautos pasididžiavimu. Mat, Jaunius tapęs plačiau žinomu lingvistu tuo laiku žinomų ir mokslininkų akademikų Fortunatovo Šachmatovo, Aleksandrovo ir kitų. Net ir caro vidaus reikalų ministeris fon Pleve pareikalavęs argumentuotos nuomonės apie mokslininką.

Kadangi prof. Jauniaus santykiai su buvusiu Žemaičių vyskupu Paliulioniu buvo paslėpę, tai jam nebuvo suteiktos tinkamos pragyvenimo sąlygos. O skurdus gyvenimas ir medžiaginiai nedatekliai slopino mokslininko kūrybą. Jis mirė 1908 metais gegužio 13 d. ir jo palikimas buvo įvertintas tik 170 rublių sumoje ir parduotas iš varžytinių.

Ar tik tiek garbusis profesorius buvo nusipelnęs!

Povilas Dirkis.

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS LOS ANGELES, CALIF.

Šiais metais Lietuvos atstatymo 53 m. sukakties minėjimas vyko keliais būdais: Vasario 14 d. iškilmingomis pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje ir viešu susirinkimu bei koncertu Marshall mokyklos auditorijoj. Vasario 16 d. įžymaus komentatoriaus George Putnamo vedamaja kalba per 11 kanalą ir Lietuvos vėliavos pakelimo ceremonijomis prie Los Angeles miesto rotušės.

Iškilmingos Pamaldos ir masinis susirinkimas

Vas. 14 Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kun. dr. A. Olšauskas atlaikė Šv. Mišias, užprašytas ALT skyriaus, ir pasakė gražų pamokslą. Puikiai per Mišias giedojo parapijos choras, vadovaujamas komp. B. Budriūno. Solo giedojo Janina Čekanauskienė. Sudarė jausmingą įspūdį, kai po pamaldų choras ir visi dalyviai sugiedojo Lietuvos himną.

Algirdo Kasiulaičio paskaita ir koncertas

Tuoj po pamaldų Marshall aukšt. mokyklos auditorijoje įvyko oficialioji minėjimo dalis ir koncertas.

Minėjimą pradėjo ALT sk. pirm. A. Skirius informaciniu žodžiu. Rimtautas Dabšys sugiedojo Amerikos himną ir prelatas J. Kučingis paskaitė invokaciją.

Toliau programai vesti buvo pakviestas šioje srityje patyręs, buvęs ALT pirm. Vytautas Čekaunauskas. Jis supažindino su atvykusiais amerikiečiais svečiais.

Pirmas kalbėjo Lietuvos garbės konsulas dr. J. J. Bielskis. Jautrų žodį tarė miesto tarybos atstovas Arthur Snyder; buvęs ministris Lietuvai O. Norem, Estijos kons. E. Laur, Pavergtų Tautų komiteto pirm. B. Nurmsen ir kiti.

Gana ilgoka A. Kasiulaičio pagrindinė kalba visus sujaudino, daugelis klausytojų šluostė ašaras iš susijaudinimo. Jis palietė svarbiausias mūsų išeivijos problemas ir sunkią lietuvių kovą prieš galingą sovietinį okupantą.

Buvo priimtos rezoliucijos Lietuvos laisvinimo klausimu. Padaryta rinkliava ir surinkta virš 2000 dol., nežiūrint kad B. Raila per liet. radiją pravedė savo propagandą prieš "Alto pinigų krepšelį". Vis dar Raila galvoja, kad "daunoriški" sovietiniai propagandistai labiau remtini, negu Altas ir Vlikas.

Koncertinėje programos dalyje dalyvavo solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė, padainuodama keturias liet. kompozitorių dainas. Jai akomponavo Raimonda Apeikytė. Jaunimo šokių grupės "Audra" ir LB Jaunimo Ansamblis palinksmino tautiniais šokiais, Vyrų kvartetas susidedąs iš R. Dabšio, E. Jarašiūno, A. Polikaičio ir B. Seliuko padainavo: "Žygis į Vilnių, "Op, op", "Graudžia Trimitai", "Tėvynei". Koncertas baigtas Lietuvos himnu. Kvartetui akompanavo R. Apeikytė, programos vedėja buvo Ramunė Jurkūnaitė-Vitkienė.

Koncertas visiems patiko.

Lietuvos Himnas televizijoje

Tur būt, pirmą kartą Los Angeles lietuviams teko išgirsti Lietuvos Himną per didžiulį Televizijos 11 kanalą, kuriame George Putnam pasakė patriotinę Lietuvos klausimu kalbą. Jam kalbant buvo rodomi Lietuvos spalvoti vaizdai ir giedamas Lietuvos himnas. George Putnam yra pavergtų tautų draugas ir griežtai nusistatęs prieš komunistus.

Los Angeles miesto burmistras ir taryba Vasario 16-ją dieną paskelbė Lietuvių Diena ir išleido proklamacijos dokumentą. Prašant Alt sk. valdybai. Lietuvos vėliavos pakėlimo ceremonijos buvo nukeltos į šeštadienį, vasario 20.

Visais šiais parengimais rūpinosi šių metų ALT sk. valdyba: A. Skirius, V. Mažeikienė, B. Stančikas, J. Žukas, V. Vidugiris, A. Telyčėnas, K. Liaudanskas.

SKA

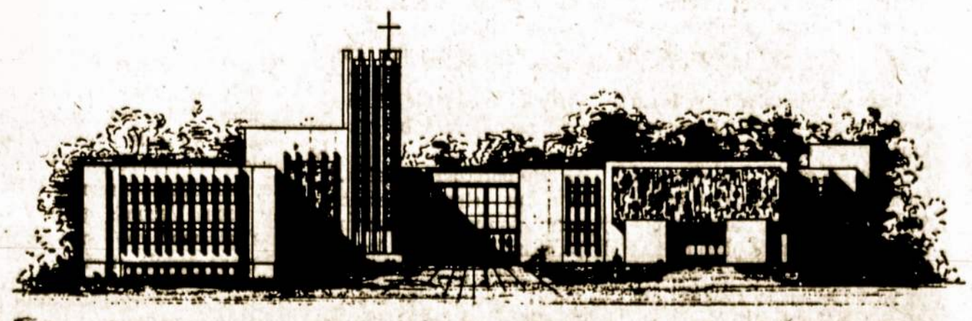

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinys tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

☐ Garbės fundatorius ($1000) ☐ Fundatorius ($100)

☐ Amžinuosius narius ($500) ☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

..... Zip Code .....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠNIEKINO ŠV. JONO BAŽNYČIĄ

Okup. Lietuvoje paskelbta, kad atgimsta Vilniaus perlas Šv. Jono bažnyčia. Iš tikrųjų, nors prieš kelerius metus šioji bažnyčia — architektūros šedevras, buvo remontuojama, ji, iš esmės, pritaikyta "kitiems tikslams".

Šios bažnyčios paskirtis okupacijoje iš dalies primena Šv. Kazimiero ir, žinoma, Vilniaus Katedros likimą. Gyventojai krašte, dabar ir Šeivijoje, patyrė, kad zakristijos patalpose ir dalyje koplyčių bus įsteigtas komunistinio mokslo ir Vilniaus univ-teto istorijos muziejus, o pati bažnyčia būsianti pritaikinta rimtos muzikos koncertams. Pagal seną akademijos tradiciją čia buvo rengiami iškilmingi minėjimai, aktai, disputai... Varpinę galės lankyti turistai.

Šiuo metu bažnyčios restauravimo darbai jau baigiami. Bažnyčios praeitis lietuvių architektų buvo rūpestingai ištirta — tų tyrimų ir projektavimo autoriai yra architektas Romas Jaloveckas ir istorikė Teresė Dambrauskaitė.

Dabar skelbiama tik apie bažnyčios pritaikymą naujiems reikalams ir nutylima, kas įvyko su bažnyčios didžiuoju altorium, kuris "Tiesoje" paskelbtas architekto bei istorikės žodžiais, tai —"pasaulinio lygio šedevras". Šv. Jono bažnyčią palietė religijos paminklų bei įstaigų naikinimo ar bent pritaikymo rykštė — tai vykdoma tik ateistinio komunizmo sąlygose. Tai apgailestaujama visų lietuvių, savo senovės, religinių ir kitų paminklų mylėtojų ir jų negali patenkinti partijos noras koncertus ar minėjimus rengti bažnyčių patalpose.

Vienintelė paguoda yra tai, kad okupantas bent šiuo metu neišdrįsta tas bažnyčias visiškai sunaikinti. (Elta)

MINĖJO KUNIGO DR. ANTANO STANIUKYNO SUKAKTĮ

(Iš A.V. prisiųsto straipsnio)

Dižiojo veikėjo kun. dr. Antano Staniukyno 52-ji mirimo sukaktis paminėta mišiomis Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje, Chicagoje, 1970 m. gruodžio mėn. 15.

Velionis buvo gimęs 1865 m. gegužio mėn. 4 d., Saltininkų kaime, Krosnos valsčiuj, Marijampolės apskrity.

Baigus Seinų kunigų seminariją, kunigu buvo įšvęstas 1889 m.

1901 m. Jeruzalėj dominikonų akademijoj baigė teologijos ir Šv. Rašto mokslus ir gavo daktarato laipsnį.

Į JAV-tybės atvyko 1904 m. liepos mėn. 4 d. Iš New Yorko jį kun. Antanas Milukas nuskubino pas Harrisburgo vyskupą, o šis paskyrė jį Mt. Carmel, Pa., lietuvių parapijos klebonu, su priedu globoti ir kitą parapiją Shamokine.

Ką jis tarp šių emigrantų mainerių rado? ... Parapijos nedidelės, skolose įklimpusios, žmonės bedievybe apsikrėtę, o ir bažnyčioje vaidai tarp lenkų ir lietuvių!...

Kągi?... Kaip nebūt, bet jis kibo į darbą nuo pirmos dienos.

Nauja rūpestis. Kas suburs vaikučius į lietuvišką mokyklą nors ir pasistatytų namą?...

Tuo tarpu panašiai svarstė ir jo kiti draugai klebonai. Čia visi pripažino, kad rimtas reikalas.... Suvažiavimuose tardavosi. Priėjo, pagaliau, jog reiktų įsteigti lietuvaičių vienuolyną!

Kunigas Staniukynas jau turėjo parengtą ir pasiūlymą. Savo parengtame referate jis išdėstė, kad mokykla yra vienas iš svarbiausių reikalų, ir tą reiktų tuoj aptarti.

Pagaliau, Run. Antanas Milukas ir kun. Antanas Kaupas kreipės į kun. Staniukyną oficialiai lietuvių vardu imtis vienuolyno įkūrimo ir lėšų telkimo.

Harrisburgo vyskupas, John W. Shanahan pasiūlymą priėmė net pasisiūlė tvarkyti visus formalumus su Šv. Sostu, ir pagelbėti steigime.

Tai buvo 1905 metų pradžioje. Gi tais pačiais metais Vėlinių dieną (lapkr. 2-trą) jau trys lietuvaitės iš Šveicarijos buvo priimtos į Nekalčiausios Marijos Širdies Seserų vienuolyną, Scranton, Pa., ruoštis ten jų novicijate pareigoms Viešpačiui ir tautiečiams. Tos trys buvo: Kazimiera Kaupaitė, Judita Dvaranauskaitė ir Antanina Unguraitytė.

Nuo tų metų iki savo gyvenimo pabaigos, kun. Antanas Staniukynas rūpinosi seselių tūkstantinėmis smulkmenomis, ruošiant jas tam dideliam darbui.

Ir Kunigų Sąjungoje kun. Staniukynas buvo tartum sumanymų pradininkas, idealistas ir praktiškas realistas. Pirmininkavo jis toje sąjungoje nuo įsisteigimo 1909 m. iki 1913 m.

Kun. Staniukyno darbuotės paminklais galima priskirti jo nuveiktus darbus ir tuos dar tebevykstančius. Tarp tų yra: kazimieriečių vedamos ligoninės, seneliams prieglaudos, mokyklos, ir t.

Kun. Antanas Milukas apie kun. Staniukyną yra pasakęs: "...niekuomet nenukrypo nuo savo jaunystės idealų, nuo savo tikslo ir nedarė principuose kompromisų... ir kol širdis plakė stengėsi dirbti Dievui ir Tėvynei."

A.V.

Lietuvoj plinta alkoholizmas

Alkoholizmas Lietuvoje itin paplitęs ir to neslepia nei režiminė spauda. Geriama namie, geriama išvykus į svečius.

Jau atsiranda balsų prieš per didelį vaišingumą. A. Matekūnaitė "Komj. Tiesoje" aiškina: "Mūsų manymu, kokios čia vaišės be degtinės. O jei jau ką vaišiname, tai iki 'devynių velniukų", kol svečias kojų nebepavilks, o jei po stalu nukris — traktuojame, kaip visišką pergalę, vaišingumo viršūnę..." "O jei — ji toliau pasakoja — pasižiūrėtume į išvykstančių svetur lagaminus, beveik kiekviename rastume bent po keletą puslitrių kokios nors geriausios nacionalinės degtinės. Tai laikoma netgi būtina (?)"

Panaši padėtis ir rengiantis į svečius savo krašte — "juk kuo daugiau buteliukų svečio kišenėje, tuo svečias laikomas brangesnis".

Matekūnaitė griežtai pasisako ir prieš pomėgį svečiuose dainuoti bei kitus perrėkti. Dainuojama, nakties metu, turistinėse išvykose, kurortuose ir kaimynai sutinka rytą ...su skaudančiomis galvomis. (Elta)

GEORGE MEANY SU LIETUVIAIS

JAV prof. sąjungų organizacijos AFL-CIO prezidentas George Meany š.m. sausio 21 d. V. Simokaičio nuteisimo Vilniuje reikalu pažymėjo, kad Simokaitis, tai auka sovietų teroro prieš mažumų tautybes, kurių nusikaltimas — siekti laisvės. Meany toliau pabrėžė, kad AFL-CIO aiškiai pritaria pavergtųjų tautų protestams ir viso pasaulio lietuviams, kurie pergyvena "tamsią naktį persekiojimo ir neteisės, kuriuos sukėlė imperialistinis komunizmas su jo vadais Sovietų Sąjungoje".

(Elta)

Lietuvos Kankinių paminklinė koplyčia Romoje kalba visam pasauliui apie Lietuvą.

KAD KALBĖTŲ IR JŪSŲ VARDU JI DAR LAUKIA JŪSŲ AUKOS.

Nedelskite įrašyti savo ir savųjų vardus jos kūrėjais.

Aukoms adresas:

Lithuanian Martyrs' Chapel Fund
2701 W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

Okupuotoje Lietuvoje

8sis "Lietuvių Kalbos Žodyno" tomas

Vilniuje išleistas "Lietuvių Kalbos Žodyno" aštuntasis tomas. Jis apima žodžius: melūda — ožvilnis. Šį tomą "Tiesoje" (sausio 8) vertindama Sofija Kėzytė, pažymėjo, kad krenta į akis šiame tome daug liaudies šnekamosios kalbos žodžių, be to, nemaža sudėtingos semantikos žodžių. Esama gausiai vedinių su priešdėliais ne — ir nuo —. Kai kurie žodžiai turi labai daug variantų, pvz. vien tik mergaitei pavadinti jų yra per 50.

Šio tomo neigiami bruožai: pasitaiko netikslūs žodžio reikšmės aiškinimai, redagavimo nevienodumas, apsirikimai, korektūros klaidos. Dabar baigiama redaguoti 9-sis ir redaguojamas 10-sis tomai. (Elta)

Vilniaus spauda minėjo muzikologo Juozo Gaudrimo, sausio 7 d. sulaukusio 60 metų sukaktį, veiklą. Gaudrimo svarbiausias darbas, tai trijų tomų "iš lietuvių muzikinės istorijos". Dabar Gaudrimas baigia ruošti enciklopedinio pobūdžio knygą apie šių dienų (jau sovietų okupacijoje) Lietuvos kompozitorius ir muzikologus.

Vaikams, jaunimui skiriamuose leidiniuose okup. Lietuvoje netrūksta rusiškų, net kubiečių pasakų. Iš lietuviškos dvasios leidinių šių metų pradžioje, šalia kitų, išleista: V. Krėvės "Aitvaras" (keturi padavimai, tiražas — 50,000 egz.) ir "Pasakų skrynelė" — kur sudėta 10 mažų knygučių po vieną pasakėlę mažiesiems. Šio leidinio išleista 74,000 egz.

Vilniuje išleista knyga, 378 psl. "Justinas Vienožinskis" — joje pateikiami lietuvių tapytojo ir Lietuvos Meno mokyklos įkūrėjo straipsniai dailės klausimais; be to, surinkti dokumentai, laiškai, amžininkų atsiminimai. Knygą parengė Irena Kostkevičiūtė.

Leidinių jaunimui autorė Aldona Liobytė parašė ir Vilniuje šių metų pradžioje išleista didelio formato knyga su šešiom pasakom jaunimui, "pasaka apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį žaliabarzdį" (iš viso 104 psl., 40,000 egz.).

Klaipėdoje veikianti laivų statykla "Baltija" š. m. sausio mėn. į vandenį nuleido Murmansko žvejų užsakytą laivą "Grad" ir iki metų pabaigos numato Murmanskui pastatyti dar keletą žvejybos tralerių.

Vilniaus "Tiesa" štai kaip vaizduoja kelius okup. Lietuvoje: "Kaimuose purvyno tiek ir tiek — be gerų batų neišbrisi. Kai kurių nerūpestingų ūkių ir ne tik ūkių keliai skendi balose, duobėti, išmalti traktorių ir sunkvežimių". (Elta)

Eltos pranešimu, šiais metais minint 53-ją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį, JV-tybių kngrese kalbėjo ar įteikė pareiškimus 76 Atstovų Rūmų nariai (keturi iš jų kalbėjo ar pateikė raštu pareiškimus po du kartus) ir 30 senatorių.

PAMINĖJO KIRŠOS I SRUOGOS SUKAKTIS

Okup. Lietuvoje vasario mėnesį paminėtos Fausto Kiršos 80-sios ir Balio Sruogos 75-sios gimimo metinės. "Literatūra ir Menas" (nr. 7) įdėjo Alpo Liepsnonio atsiminimus (susirašinėjimas, pokalbiai su Kirša). Tas pats savaitraštis 6 nr.-je įdėjo Ant. Miškinio straipsnį apie Balį Sruogą rašte ir gyvenime. Vilniuje Sruogos sukakčiai skirtas vakaras įvyko vas 2 d. respublikinės bibliotekos salėje. Kalbėjo J. Lankutis, A. Samulionis, V. Kubilius, prisiminimais pasidalijo meno mokslų daktarė J. Čiurlionytė.

(Elta)

Lietuviai laimi, o Sovietai gauna kreditą

Las Vagas, Navadoje, sausio mėn. 23 d. vyko tradicinis JAV ir sovietų boksininkų rinktinės mačas. Rusai pripažino ("Tiesa", sausio 26), kad amerikiečiai boksininkai žymiai išaugę — tačiau laimėjo ne jie, bet sovietų rinktinė, santykiu 6:5. Iš keturių sovietų rinktinės debiutantų — naujokų vienas geriausiai pasirodžiusių buvo kaunietis **Juozas Juocevičius,** Sovietų S-gos čempionas, taškais laimėjęs prieš amerikietį Larry Ward.

Iš Las Vegas, sovietiniai boksininkai keliavo į Denver, Colorado, kur vietos boksininkus nugalėjo santykiu 4:1. Ši kartą ir vėl laimėjo Juozas Juocevičius, po 1 min. 49 sek.: nokautu paguldęs Jim Farrell. Apie Las Vegas rungtynes rašydamas, "N. Y. Times" sausio 24 d. paminėjo ir Juocevičiaus laimėjimą, jo pavardę pažymėjes: Yvazas Yotssyavlohas...

(Elta)

LAIKAS REGISTRUOTIS

Registracija į lietuvaičių bendrabutį, Putnam, Conn., tebevyksta. Priimamos mergaitės norinčios 1971 metų rudenį lankyti katalikišką gimnaziją (high school) arba kolegiją ir tuo pačiu gilintis į lituanistinius dalykus pačiame bendrabutyje.

Suinteresuoti malonėkite rašyti: Bendrabutis, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260.

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT

PARUOŠTAS

M. Variakojytės Inkenienės

Knyga pritaikyta mokantiem angliškai ir norintiem mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius posakius ir pašnekėsius su fonetiniu anglų kalbos ištarimu.

Kaina $1.25

Užsisakant kreipkitės į "Garso" administraciją:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

GARSAS • Lithuanian R.C. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.

First Lithuanian in Illinois STATE SENATE:

HONORABLE FRANK D. SAVICKAS

The Honorable Frank D. Savickas

Metropolitan Chicago has the largest concentration of Lithuanians in the United States. In fact, it probably can be said that more Lithuanians reside in Chicago than in the capital city of Kaunas, Lithuania. The Northern part of Illinois absorbed more displaced persons of Lithuanian descent than any other section of the United States. Numerically, a few hundred thousand Lithuanians of four generations live in the above mentioned area.

This northeastern section of Illinois has been a favorite residence for Lithuanians of the last one hundred years. St. Casimir Cemetery on the southwest fringe of Chicago is the resting place for more than forty thousand Lithuanians. The area has 15 Lithuanian parishes, as many Lithuanian savings and loan associations, almost a hundred doctors of Lithuanian descent, a few hundred taverns, 3 daily Lithuanian newspapers, etc.

With this preponderance of Lithuanian communities, the Lithuanian people can brag about one duly elected state officer in the legislature of Illinois and one judge on the municipal bench of Chicago. One meets a large number of Lithuanians in the various departments of government, but at present there are only two elected officers in the state. The Honorable Frank D. Savickas is a recently elected senator in the Illinois State legislature, and the Honorable Judge Alfonse Wells sits on the Municipal Court bench of Chicago.

The First Lithuanian State Senator

During the primary elections this winter, the lists of party approved candidates had a few candidates of Lithuanian descent. In the Marquette Park area, where there is a very large concentration of Lithuanians, one formerly displaced person, Juozas Bacevičius, was an unsuccessful candidate for alderman of the 13th ward. In Chicago, only party candidates really have a chance of winning. It seems that the Lithuanian population is spread over a number of wards and the full power of the Lithuanian communities can be felt only in elections for city wide offices.

Senator Frank D. Savickas is a Democrat. He goes on to this post after serving as Illinois Congressman — in the 75th and the 76th general assemblies of the Illinois State Legislature. To win his victory, Senator Savickas had to overcome the popularity of the Republican incumbent. He can be proud of his victory which makes him the first member of Lithuanian extraction to be elected to the Illinois House of Representatives and State Senate.

Senator Savickas certainly deserves his victory because of the sincere and honest work he put in at the lower levels of politics. He got his place on the democratic nominations for state representative because of diligent work as a precinct captain and a hustler for his ward. Chicago is crowded with potential candidates for any political office and to get placed on the nomination list takes leg work, much honest effort and the right influence.

Chicago Bred

Senator Savickas can be considered a young and up-coming political figure. Born May 14, 1935, he attended the Chicago public schools, graduated Harper High School and later studied at Wilson Junior College. He is married to Adrienne Shenoha. They have three children: Michael, 17, attending Brother Rice High School; Linda, 14, at Lourdes High, and Sharon, 13, at St. Rita's grammar school.

He was a member of the United States Army Reserves until 1966 when he was honorably discharged.

When he is not sitting in the Illinois senate, he spends his time working on committee assignments and canvassing his constituents. Also, he is associated with a local travel agency as a travel consultant.

He served the 27th district of Chicago from 1966 to 1970. He was a busy member of several committees of importance in the Illinois State House of Representatives. Since being in Springfield, he has sponsored an impressive amount of legislative bills.

Working on the important House Appropriations Committee, Registration and Regulations Committee, and the committee in charge of Veteran's Affairs, Personnel, and Pensions, he has contributed much of his effort and time to the activity of these committees.

A Busy Legislator

In his term, he sponsored, or co-sponsored, many bills and proposals. Among these are several bills which deal with civil disorder and violence. A bill requiring the posting of a bond before parades and marches to cover the possible damages that could occur and a bill to penalize mob action are two such bills. Other legislation sponsored by Savickas has covered areas as water and air pollution, dating of cartons to insure fresh milk, and a raise in the pension funds of retired teachers. In 1967 he sponsored a bill to aid the tornado victims.

During his years in the Illinois State Legislature, he kept in touch with the Lithuanian community of Chicago and sponsored resolutions for the Soviet withdrawal from Lithuania and arranged appropriate salutation to the Lithuanian people of Chicago upon the occasion of the annual Lithuanian Independence day commemorations.

Senator Savickas is a member of many fraternal and civic organizations. He is associated with the Regular Democratic Organization of the 13th ward of Chicago, the Young Democrats, Knights of Columbus, Knights of Lithuania, Moose Lodge, and the Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois.

The Lithuanian community of Chicago expects much from Senator Savickas and expresses pride in his attainments to this point of his political career.

P. Paul Gabris

An Apostolic Process for the cause of sainthood for Archbishop George Matulaitis, MIC, the renovator of the Congregation of Marian Fathers, was concluded at the Marian Fathers monastery March 8th. The sessions were under the direction of John Cardinal Cody, the Archbishop of Chicago, and were conducted by Most Rev. Alfred Abramowicz, Auxiliary Bishop of Chicago Very Rev. Msgr. Damazas Mozeris was assistant president, Rev. Vito Mikolaitis, assistant judge, Rev. John Kuzinskas, chief notary, Rev. J. Rolek, assistant notary, Rev. F. Kelpsas, assistant notary, and Rt. Rev. Msgr. Ed Smaza, defender of the faith. Very Rev. Joseph Dambrauskas, MIC, Provincial of the St. Casimir Province of the Congregation of Marian Fathers is the Vice-Postulator for the beatification cause of the Servant of God, Archbishop George. Twelve witnesses gave testimony on his life. The witnesses told of their contacts with the Archbishop during his lifetime. The Archbishop died in 1927. Similar Apostolic Processes were conducted in Rome, Italy, and Warsaw, Poland.

OUR LITHUANIAN EASTER CUSTOMS

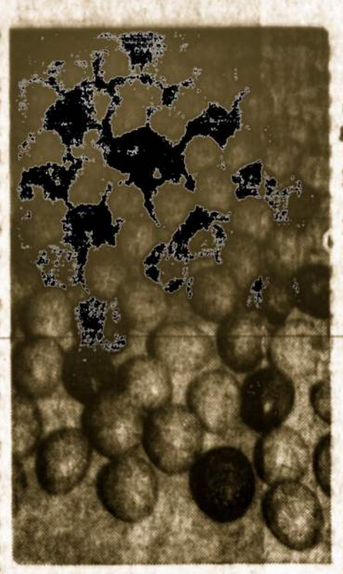

To the majority of people in the Christian world, Easter is basically a religious feast celebrating the resurrection of Christ. The patterns and traditions of Easter revolve around its religious significance with many of the practices, such as a new Easter bonnet for the ladies, being tradition, established in the twentieth century. Religious feasts, if studied in depth, carry their own form of traditions which can be attributed to different ethnic groups. The same is true of the Lithuanian Easter.

Upon close examination of Easter in Lithuania, one finds that most of the traditions revolving around Easter concern the time of the year in which Easter occurs . . . Spring. Easter denotes the resurrection of Christ and also the rebirth of the land. Trees come to life and fields are once again plowed. Lithuania, basically a country devoted to farming, centered many of its beliefs and superstitions around this aspect. The Eastern holidays began a week before Easter . . . Palm Sunday. On Palm Sunday morning, the father of the house would go to wake his family by beating them with a palm branch. This symbolized his wishing them health and happiness. After church services the same ritual was performed in the church vestibule among friends, particularly lovers.

The major part of Easter week passed with no particular events taking place until Thursday, or as it is called in the church calendar . . . Holy Thursday. The major occupation on Thursday was the cleaning of one's home and self. Particular attention was paid to one's body. Legend has it that if you have some type of itch, mole or blemish, you were to bathe it in the river or morning dew and it would heal. If there was snow on the ground, one washed in it and then did not have to worry about getting a sun burn during the summer. On Good Friday, a day of mourning, very little work was done. Most of the day was spent in the quiet confines of the home in preparation for the weekend. On Saturday, the major part of the day was spent in church observing the Easter vigil. During the church services on Saturday, water and fire were blessed for use in the homes. On this day the fire at home was put out and then relit with the new fire that was brought home from church. There was always a big rush to secure the fire and water. Tradition has it that the first to get the water home would have a very prosperous year in farming . . . the cattle would be fat and the fire would make the horses on the farm fast and sturdy.

It was a belief that on Easter Sunday the sun danced. Church services started with the rising of the sun and, due to the fact that the occasion was a joyous one, the sun danced with joy. After services, people would bring their food to church to be blessed and then hurry home. Here again, it was believed that the first one home would be the first to plow his fields. Hence, there would be races to see who would be first to get home, usually resulting in a few overturned carriages. The painting of Easter eggs is basically a universal tradition. In Lithuania the eggs were for playing with just as much as for eating. The first egg of the meal was passed around the table for everyone to bite from. Others had contests to see whose egg was the strongest. The egg shells were saved and later used to tell fortunes of the peelers. The remainder of the day was spent at home with no more being done and contrary to modern practice, no visiting was done on this day. On Easter Monday the partying began and, in some cases, ran for three to four days.

Time changes many things as well as tradition. Of the many mentioned here, few if any are practiced today. This of course, does not mean we have lost the significance of the Easter feast, but due to the conditions we live in, it would seem highly unlikely to preserve traditions and practices that were a product of time.

R. Vasiukevičius

MYSTERIOUS DEATHS AMONG INTELLECTUALS IN LITHUANIA

Professor Jonas Kazlauskas, a distinguished Lithuanian linguist, unexpectedly disappeared in Vilnius on October 8th. His mysterious vanishing sent a chill through the intellectual community of the capital of Lithuania. Word soon reached the West that Kazlauskas had been arrested, imprisoned in an insane asylum and then put to death.

Official Version Aims to Allay Suspicions

Apparently as a reaction to this widespread and eagerly disseminated version of Kazlauskas' death, the CP daily **Tiesa** (Vilnius) published the following official bulletin on December 4th:

"On October 8, 1970, J. Kazlauskas, professor of Vilnius University, disappeared after leaving the library of the Academy of Sciences of Lithuanian SSR. In connection with that, the professor's office instituted proceedings and conducted an investigation. On November 17th, the body of J. Kazlauskas was found in the Neris River, in the region of Vingis Park. The investigation established that J. Kazlauskas died from mechanical asphyxiation, drowning in water.

"Extract from the act of the court medical commission's examination: During the examination of the corpse no injuries or more outstanding pathological changes, which might have caused Jonas Kazlauskas death, were discovered. The death was caused by mechanical asphyxiation by drowning in water. The changes of the body indicate that J. Kazlauskas died approximately six weeks ago and stayed about that time in water. No injuries of the type connected with a struggle or self-defense were found . . ."

The official report merely served to increase the suspicious. For one thing, it seemed to be obvious why the authorities in Vilnius had decided to publish information about Kazlauskas' body, found in the river only after six weeks. Also striking were the parallels with the treatment of Russian dissident intellectuals and the usual Soviet security extermination procedures.

Behavior of University Faculty Increases Suspicions

The suspicion was deepened by the unusual behavior of the faculty of Vilnius University. The customary obituary, signed by a score or more colleagues, was never published; the university never issued the customary announcement of dath; the usual description of the funeral was missing. Not even an allusion was made to Kazlauskas' death, although he was not only one of the top linguists but also a member of the Communist Party since 1963. The only exception was a brief item in the weekly **Literatura ir Menas** (Nov. 21, 1970), signed by three linguists (a small number by Soviet standards), who sincerely regretted their colleague's early death, but did not utter a single word about the date, whereabouts, and circumstances of the death.

Student Dies Mysteriously at the Same Time

In the brief item on Kazlauskas' death, the phrase "perished tragically" was used — the usual Soviet formula to disguise violent deaths. By a sinister coincidence, a third year student at the Vilnius University, Algis Razgaitis, was buried on November 20, on the same day as Professor Kazlauskas. In the published condolences of the faculty and students of the Department of History, Vilnius University, Razgaitis was also referred to as having "perished tragically".

Professor Kazlauskas was 40 years old. He had graduated from the Vilnius University in 1954 and obtained his doctor's degree in philology in 1967. Since 1957 he had been teaching at the Vilnius University. He also served as the executive editor of the magazine **Baltistica.** His substantial articles on the historical grammar, phonetics, phonology, etc. of the Baltic languages were published in many linguistic journals.

Professor Kazlauskas had been offered the position of chairman of the faculty of history-philology, but he refused it. It is said that his troubles with the authorities began with that refusal. He had been recently invited to lecture at the Penn State University and had gone to Moscow to apply for a visa. He had also corresponded with some Lithuanian and Baltic linguist in the United States. One of the linguists was subsequently informed that Professor Kazlauskas had been murdered.

RUSSIFICATION GOALS IN LITHUANIAN SCHOOLS

Intensified indoctrination and Russification seem to be the main goals of the new "statute of secondary schools of general education," ratified by the government of the Soviet Union on September 8th (Decree No. 749). The text of the statute was published in **Tiesa** (Vilnius, October 23, 1970), and is being "discussed" in the pedagogical press.. Tiesa asserts that the application of the statute in occupied Lithuania will be determined by "Lithuania's Ministry of Education," although the changes will probably be very insignificant."

The statute set the procedure for all schools in the entire Soviet Union. The beginning and the end of the school year, the vacations, the duration of lesson, the grading, the extracurricular activities —all are standardized. A few problems are left for the decision of the educational authorities of the individual republics as, for instance, "how to introduce exams for transfers at their own discretion, to make up rules for students, etc."

Marxist-Leninist "Moulding" of Young Generation

Among the tasks set for schools of general education, the statute emphasizes "the forming of the young generation's Marxist-Leninist world view, the fostering of the noble sentiments of Soviet patriotism — love for the Fatherland (i.e., Soviet Union. Ed.), one's people, the Communist Party of the Soviet Union, a determination to defend the Socialist Fatherland." According to the statute, "the school links the work of teaching and education with the practice of Communist construction and educates students in keeping with the moral code of a Communist builder."

Setting of the above tasks, **Tiesa** maintains, is the most important thing of all. While similar tasks were associated with Soviet (or Lithuanian) schools previously as well, "now they will have to be rethought even more deeply, and the plans of education will have to be more accurately defined." Finally, educational authorities will have to "inspect methodically" how these requirements for schools are being put into practice.

All this terminology indicates that schools will be subrected to even tighter Party controls and will be transformed into even more efficient instruments of indoctrination. As **Tiesa** pointedly states, the the statute was drafted not only by a large group of teachers and scholars, but also by Party and Komsomol officials.

"Native Language" in Schools

In regard to the native tongue, the statute has the following to say: "The students are given the possibility to learn in their native tongue. Fathers or guardians have the right to choose a school for their children at their own discretion, a school in which the teaching would be done in the language they desire. In addition to the language in which the teaching is done, students may voluntarily learn the language of another nation of the USSR . . ." "Teaching and education in a Soviet school are **incompatible with any religious influence.**"

The use of the native language in schools is of special importance for the non-Russian republics, including the Lithuanians. In this respect, they have gone through three periods, during which the teaching of the native tongue was gradually narrowed in favor of the Russian language. Under Stalin, the teaching of the language of the republic was compulsory. Only during Khrushchev's reign, in 1958, this was changed to the idea of "voluntariness" — parents

(Continued on page 6)

OUR DAD IS NOW GRANPA

PART V

The Gang Busters

The neighborhood Our Dad lived in changed when most of us were of high school age. It seemed that the high school days were breaking up that old gang of ours. Some of us went to the Catholic and others to the public high school. There we made new friends among the students.

Our Wednesday Lithuanian classes were discontinued for us because we all thought we were too old for such studies since the classes were attended by many younger children. In those days the Lithuanian classes were not geared to the upper classes. They were only for our younger brother and sister.

Our parents were rather wise, in a way. When the Lithuanian school had its commencement exercise or when the local lodges arranged dances for their own benefit, it was a strict order that we should go to those neighborhood events. During the first two years or so of our high school days, we protested about the necessity of attending, but then suddenly we noticed certain attractions, the girls. The musicians did not exactly suit our tastes, but it was a good place to meet and plan attendance at the high school hops.

A few good things could be said about the musicians who played for the neighborhood dances. Those men could really raise a storm when a polka was announced. And that was certainly a good place to learn the polka. There, too, the novice dancer could learn other popular dances. That made the high school dances more enjoyable and ready-made partners were easier to find. Besides, Our Dad was happier that we were taking Lithuanian girls to the high school dances.

Is She Lithuanian?

Our parents were constantly worried about who our friends were. They were especially interested whether our friends were from good families, whether they knew the parents, where they lived, where did the father work, etc. Then the next important question was: are they Lithuanian? It was then, too, that we learned that not all, who were called uncles or aunts, were really our uncles and aunts, and that we could date their children. The uncles and aunts were just good friends from the same part of the old country.

We were surprised how often our parents arranged birthday parties, graduation parties, etc. The invited were our neighbors. Very few of our non-Lithuanian high school friends were part of our parties. The idea never occured to us at the time, but now that we think back to those days, we can see the wisdom of their ways

When the up-stairs family had a visitor from a small town and a swinging, easy-to-know, be a swinging, easy-to-know, very friendly teenage gal, our parents were really worried because she was Swedish lass with a ready wit and a magic smile. They should not have worried because we down-stairs people were too interested in our books and good marks. We were puzzled about the instructions our parents issued: "She is too old for you. Just be polite to her."

Parental protection did not always ward off certain events. Our friends often married outside the circle to the horror of our parents. Nevertheless, when the weddings took place they were big events and the entire neighborhood was invited and all had a good time.

Wedding Bells

In those days education was as important as it is now. Our parents would have wanted their children to attend college, but it seems that they did not dare to dream of such an extravagance. At least that was the feeling about such things in our part of the city, because we can hardly recall any friends or neighbors graduating from college. The fireman's boys, who lived next door to us, went for two years and then they took political jobs in city hall. The Irish seemed to cop jobs in the police department, fire houses, etc. Still, our parents would not thing of us dropping out of high school. That was a must and everyone who did graduate from high school merited a graduation party as big as a wedding. Somehow, in those days, graduating from high school seemed quite an achievement.

Almost every family expected weddings quite soon after a graduation or after a drop-out.

A wedding in our neighbor's family was another party to look forward to, but a wedding in your own family was almost a tragedy or a near catastrophe. When the family could sigh: "It is good she is a Lithuanian," it seemed to take the tragedy of losing a member with joyous relaxation and extra outlays of money in preparation.

That was the way things went on in our family when the first one was to leave home. It was a hectic five months of constant preparation.

Hectic Preparations

You would never imagine the care that was taken before the members of the bridal party were chosen. The older brother was not available for the part of the best man because he was a student in the seminary. He had to be protected from something or someone, so he was not allowed to be in the bridal group. And the bridesmaids had to be relatives, even though they were married.

The best place for the wedding supper was the neighborhood tavern with its spacious hall and outside grove, where the overflow could gather under the trees in the beautiful June weather.

Although the parish church was a long way off, the wedding could not be in the big nearby Irish parish where we went to school and even attended high school. Our church was tiny, but it was our church.

We remember that there was a little fuss about the expenses of the entire affair. Our Dad insisted on extra special things, because he was so happy about the whole affair: she was Lithuanian. Because of that it was a matter of pride that the very best be given the two young ones, embarked upon their journey to continue the Lithuanian strain of life in the United States. Just think how they will be able to brag about the wedding in their letters to the old country. And the pictures they will send to aunts and uncles to the land across the sea. Our Dad's sister was especially concerned if the bride was a beautiful Lithuanian girl. Besides, she expected to come to the wedding, if she got an invitation. Our Dad sent the invitation and remarked when the letter was written: "She probably is looking for an excuse to come here and find a husband." Sure enough, she did come to this country and never returned since an elderly bachelor claimed her hand.

The Band Played On and On

The bride was a school chum of our sister and until the wedding day we did not get to know her better. She was the daughter of the local butcher. It could not be a small wedding and Our Dad could not let the bride's family carry the whole bill because he was so happy about the whole affair. He expected to skip the expenses of the older son and had only the daughter's wedding to look forward to. The best was not too good for the first wedding.

This was a traditional ceremony with all the customary frills: the entrance to the hall after the church rites; goblets of wine, crumbs of bread and pinches of salt given to the bride and groom, the constant clattering of dishes calling for the sign of love; many toasts of long life and health, etc.

The new home was picked and furnished to the smallest detail by both sides of the lucky pair and the newlyweds spent their first night there.

It was not only the invited who enjoyed themselves at the wedding. The tavern customers could not resist the blare of the orchestra, came to look in and stayed to join the festivities. Our Dad remarked that he had not danced so much since his own wedding. The last words suddenly caused certain other memories to sadden Our Dad. After a thoughtful moment he slowly spoke as though to himself: "Your mother would have enjoyed this very much."

(Continued next issue)

P. PAUL GABRIS

RUTA OF HOLLYWOOD

By Tony Yuknis

Ruta Lee has over 500 performances credits in the movies and on TV. The demands for her services continue to grow. "Ruta is the workingest girl I've ever seen in the business," agent Lester Salkow observed. "She never gets tired". Lithuanians were often described as a sturdy stock and here is proof of the pudding.

Ruta Lee Kilmonis was born in Canada, taking dancing lessons before she attended Catholic school there. Eventually she participated in the Children's Theatre which was packaged by the Canadian Broadcasting System.

Maria and Joseph Kilmonis decided to migrate to California, U.S.A., taking their 12-year-old Ruta with them. Little Ruta became enrolled in Sacred Heart of Jesus parochial school. She studied dancing and drama at the Hollywood High School later.

When Ruta attended the Los Angeles City College she starred in the operetta "Naughty Marietta", which paved the way for her landing a part in "Seven Brides for Seven Brothers." "I was the third bride from the left", Ruta reminisced. Here she was Ruta Kilmonis and then decided to change her name to Ruta Lee. Being a good Lithuanian, she retained her first name, Ruta, which is simply the Lithuanian rue flower. Yes, she cultivates it in her home garden.

Character actress Laura Kasley Brooks coached Ruta. It resulted in her teen-age protege obtaining bookings. Ruta got parts in "Twentieth" and on the NBC-TV "Hollywood Opening Night" with Burns and Allen.

While still a coed Ruta received a part with Fred Astaire and Audrey Hepburn in "Funny Faces". Then came "Anything Goes" with Bing Crosby, Donald O'Connor; and "Witness For the Prosecution" with Tyrone Power and Charles Laughton; "Sergeants" with Dean Martin, Frank Sinatra, Peter Lawford and Joey Bishop.

Other bookings were for "Stage Coach West", "The Legacy", "Indemnity", "Operation Eichman" and many others. Her TV credits included Zane Gray Theatre, Alfred Hitchcock Presents, Lux Theatre, Playhouse of Stars, Gunsmoke, Maverick, Sunset Strip Perry Mason and a host of others.

Ruta's day commences at 8:30 a.m. and closes at 9:30 p.m. when she prepares for bedtime. Despite her devotion to her career she does find time to socialize.

The starlet and her parents live in the mansion Ruta bought from Rita Hayworth. This 28-room palace is sometimes used by the film studios for indoor shots. Why would anyone want a big mansion like that? "I'm Lithuanian and I like big houses. My folks lived on their own land. It's something they can't take away from you", Ruta explained.

Daddy Joseph Kilmonis gave up the tailoring business to become an apartment owner. Meanwhile mother Maria is carrying the ball in that field by designing many dresses for Ruta. That publicity photo you may see in the newspaper or magazines may be one of her mother's creations.

Godfather Antanas Skirjus publisher of Lithuanian Days magazine, is responsible for signing up Ruta to the Knights of Lithuania, Los Angeles Council 133. Occasionally a meeting is hosted by Ruta at her home. The delegates of the K. of L. national conventions have received her warm hospitality.

What attracted busy Ruta to the K. of L.? She explained, "The K. of L. means to me the essence of our great Lithuanian traditions and that which embodies the highest reverence for our forefathers, the Catholic principles by which we try to live. It's a constant reminder to me of these things which I hold dearest. By working for it I feel as if I am contributing, in part, to the fulfillment of it's goals."

Ruta is president of the Thalians, an organization that aids emotionally disturbed people. Last year Thalian Crystal Ball (at 100 dol. per bid) which was held at the Century Plaza was a sellout. Even Nancy Sinatra was turned down for additional tables.

By keeping active professionally and socially — Ruta keeps from getting rusty. Can it be possible that Ruta eats healthy foods? She must eat wheat germ, yogurt, cottage cheese and plenty of fruits and vegetables every day. Only health foods would keep one so healthy, vibrant, like a pretty rue flowering in the garden.

Journal People Events Places

Elaine Mason, wife of attorney E. Mason and daughter of Dr. Strikolis of Chicago, is the organizer of E. Mason Tax Experts Company with 17 offices in Chicago.

A. Viliunas, M.D., is the only physician in the Meekaharra area of West Australia. He flies to his patients in his own plane; he is also in charge of a small hospital.

Paulette June Audas of Oak Forest, Ill., won the title of Miss Illinois Teen Ager over 89 competitors in the state finals.

Lou Rymkus, who was Mayor Richard J. Daly's grocery boy before making football headlines with Notre Dame, the Cleveland Browns and the Houston Oilers, recently visited in Chicago, where he reminisced with Jack Schaller, owner of the Pump restaurant. Schaller remembered a basketball game in a A.A.U. tournament where Lou grabbed the referee by the collar and asked him where he had learned to play basketball. It just happened that the referee was Ray Meyer, who subsequently became the very successful coach at DePaul University. Rymkus has left the Baltimore Colts organization and is seeking other employment. He says "When you learn your football under Paul Brown and Frank Leahy, you're bound to know a little something about the game."

Nemira Strauskas, a young Chicago teacher, has started a new course for four year olds in the Marquette Park area. She calls it a "Pixies' Class." She is creating a lot of interest with these preschoolers.

Rt. Rev. Msgr. Francis Statkus, formerly Vicar General of the U.S. Armed Forces, returned from New York to become Chancellor of the Archdiocese of Philadelphia, his home diocese.

Vytautas Volertas received the thousand dollar award for the best Lithuanian novel written in 1970, which was given by the Lithuanian daily "Draugas." The award was presented March 14 at the Jesuit Youth Center of Chicago. The winning novel is entitled "Hell's Chieftain." This is the twentieth annual award given by the publishers. More than 180 entries were received during the 20 years. Many of the runners-up were also published. Others were run as serials in the pages of the daily. Mr. Volertas won a similar award in 1966.

Irene Stankunas Silva is a rising singing star in the New Jersey area. She participated in local Lithuanian community activities from the age of sixteen and always helped her father who is an organist. She was born in Brazil, but attended U.S. schools and finished training in New York City. Irene won beauty titles in New Jersey. At present she is preparing to sing with a New Jersey symphony orchestra and has a part in a presentation of "South Pacific." She is married to Dr. Silva, a specialist in child diseases, and is the mother of two daughters.

Rev. Ed. Abramaitis, pastor of Holy Cross parish of Chicago, retired from his pastorate at an earlier age than usual, because of his health. Fr. Edward was president of the Chicago area Lithuanian Roman Catholic Priests' League and was active in the Lithuanian community. He is now living in Florida.

Alvira Balanda of Waterbury, Conn., is alderman in her city council. She is quite active in the Lithuanian community.

Dr. Vytautas Vardis, professor of Slavic studies at Oklahoma University, is the author of a study "Catholicism in Lithuania." It is part of a book published by Chicago University under the title of "Aspects of Religion in the Soviet Union, 1917-1967." The studies were edited by Richard H. Marshall of Chicago University.

Rev. Algimantas Kezys, S.J., of Chicago, produced the photographic commentaries for F. Thompson's poem "Hound of Heaven." The illustrations are unusual and a worthy tribute to the great poet. The book is published by Loyola University Press, Chicago, Ill.

Kaz Garas, who starred in "African Safari," is now appearing in many television films. He has a leading role in "Strange Report," a weekly program on NBC, "The Sheriff" on ABC, and appears in "The Interns." He is now in California. His parents, Julia and Pranas Gaizutis, reside in Oakville, Conn.

Rasa Gustaitis Moore, daughter of former Lithuanian General Gustaitis, is making a name for herself with the "Los Angeles Times" as a feature writer for the magazine section known as "The West." She was born in Lithuania before World War II, studied at Oberlin College, Ohio, and the graduate school of journalism at Missouri University. Before going to California she worked for the "Washington Post" and "Herald Tribune." The Moores reside in San Francisco.

"Popular Lithuanian Recipes" is the best selling book on the list of the Liahuanian Daily "Draugas." It is going into its 5th printing and has already sold over 25,000 copies. The recipe book was compiled by the wife of the Consul General of Lithuania in Chicaco, Mrs. Josephine Dauzvardis. Cook books, dictionaries (English-Lithuanian and Lithuanian English) and prayerbooks (not necessarily in that order) are the best selling books in the Lithuanian community. The Lithuanian edition of the bible (New and Old Testaments) could be another best seller. A new Roman edition of the Old Testament, with annotations and commentaries, costs 22 dol. The Lithuanian Daily "Draugas" has the largest list of books in its Lithuanian catalogue. The cook book mentioned above is available at 3 dol.

Adomas Kantautas, librarian at Alberta University of Edmonton, Canada, has compiled "The Selected Bibliography of Materials on Lithuania in Canadian and American Libraries." The bibliography contains 8 to 10 thousand titles of books and articles or references to libraries in which they can be found.

Prof. Jack Stukas, will be honored April 24th and 25th on the occasion of the thirtieth anniversary of his radio hour "Memories of Lithuania" over various New York radio stations. The commemoration will be started off with a concert April 24th in the Lithuanian Liberty Hall of Elizabeth, N.J. Church services follow on the 25th at 12 noon in Holy Trinity parish, Newark, N. J., with a civic banquet in the parish hall at 1 P. M. Prof. Jack Stukas started his radio hour at the age of sixteen, while yet a high school student. He has a doctorate in philosophy, is director of the School of International Business at Seton Hall University, national president of the Knights of Lithuania. His wife, Loretta Stukas, formerly Miss Kassel of Chicago, is editor of the "Vytis," the national monthly organ of the Knights of Lithuania.

Dr. V. K. Valiunas, president of the World Committee for Freedom of Lithuania, visited Turkey immediately after the high court decided to return Pranas and Algirdas Brazinskas to the Soviet Union for their hijacking of a Russian plane. He reports that there is hope for their freedom even though the court ruled otherwise.

Russification goals in Lithuanian Schools

(Cont. from page 5)

now could decide for themselves in what language their children should be taught. Khrushchev's or Moscow's purpose here was obvious: to Russify the schools in the hope that parents, eager to improve their children's chances for the future, would give the priority to the Russian language, and not to that of the Republic in which they live.

While "voluntary" choice of school language in the Khrushchev era was phrased merely as an "advice", the new statute spells it out as a set principle.

Also of importance is another passage of the statute, namely, that "in schools where the language of teaching is non-Russian, an eleven-year program is possible with the permission of the USSR Council of Ministers (as compared to the standard 10 year program). Meanwhile, it is known that the non-Russian republics, including Lithuania, are finding it difficult to finance that 11-year education.

KUNIGAS JONAS J. ŠERNAS PAKELTAS PRELATU

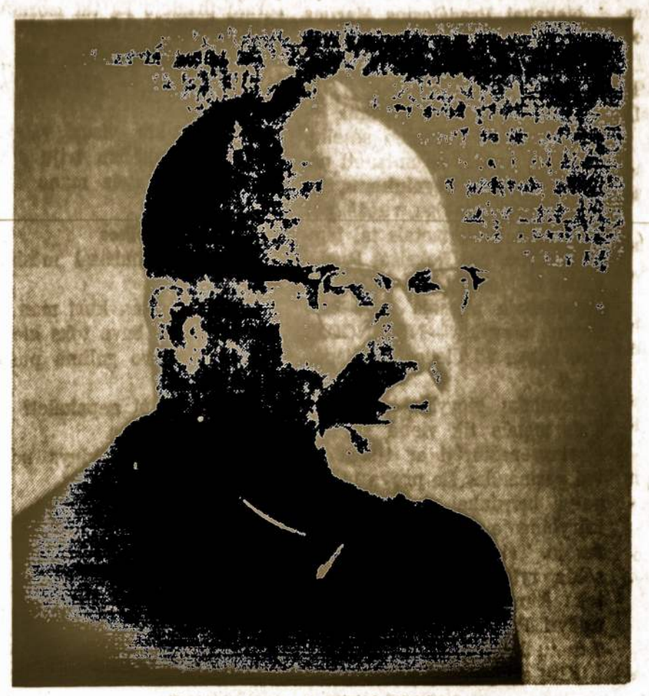

Prelatas Jonas J. Šernas-Scharnus

Newark, N. J. — Š. m. vasario mėnesį Popiežius Paulius VI-sis pakėlė prelatu Newarko lietuvių Švč. Trejybės parapijos kleboną kun. Joną J. Šerną (Scharnus).

Naujasis prelatas yra gimęs 1911 m. birželio 29, Newarke. Kunigu buvo įšvęstas 1938 m. birželio 11. Pastoracinį darbą yra dirbęs Kearny, N. J., yra buvęs Jersey City liet. Šv. Onos parapijos administratorium, o mirus prelatui Ignui Kelmeliui, 1968 m. vyskupas paskyrė Newarko liet. Švč. Trejybės parapijos klebonu.

Klebonui prel. Šernui vadovaujant, Švč. Trejybės parapija rengiasi iškilmingai minėti 70 metų gyvavimo sukaktį. Šios parapijos asistentu yra uolus kunigas Petras Totoraitis.

METINIS LRKSA 160 KUOPOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Chicago. 160 kp. metinis susirinkimas įvyko 1971 metais vasario 7, Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose.

Šv. Mišias už kuopos mirusius narius Tėvų Marijonų koplyčioje aukojo kun. Pr. Garšva, M.I.C.

Susirinkimas pradėtas malda, kurią sukalbėjo kuopos dvasios vadas kun. dr. Vytautas Bagdanavičius, M.I.C.

Pirmininkavo kuopos valdybos pirmininkas St. Juras, sekretoriavo Vytautas Rusteikis.

Mirusieji kuopos nariai pagerbti atsistojimu ir vienos minutės susikaupimu.

Praeito susirinkimo protokolą perskaitė V. Rusteikis.

Valdybos narių pranešimai

Kuopos dvasios vadas kun. V. Bagdanavičius, M.I.C., priminė, kad lietuviams reikia jungtis į ekonominius sąjūdžius, o ypač į Susivienijimą, kuris yra daugeliui padėjęs nelaimei ištikus.

Kuopos pirmininkas St. Juras pranešė, kad jis kuopą atstovavęs Lietuvių Fondo narių suvažiavime, nes kuopa yra šio fondo narys; dalyvavęs L. R. Katalikų Federacijos seime; Lietuvių Bendruomenės Chicagos apylinkės kviestame susirinkime mūsų tautiečių Brazinskų gelbėjimo reikale ir įteikė kuopos piniginę auką; taip pat dalyvavo protesto demonstracijose prieš Sovietų Sąjungos žiaurumus taikomus norintiems pasiekti laisvę; rašė straipsnius Susivienijimo propagandos reikalais "Garse", "Drauge", "Darbininke" ir kituose laikraščiuose; kaip Chicagos apskrities informacijos reikalams komisijos narys, rašė straipsnius apie apskrities veiklą; eidamas kuopos pirmininko pareigas jis kartu buvo ir kuopos korespondentu; dalyvavo kuopos mirusiųjų narių laidotuvėse pareikšdamas užuojautas jų artimiesiems; platino bilietus į apskrities rengtą vakarienę; 1970 metų laikotarpyje įrašė į kuopą tris naujus narius.

Finansų sekretorius F. Sireičikas raportavo, kad vykdydamas savo pareigas — išrenkant narių apdraudos mokesčius, susidurdavo su kai kuriais sunkumais, bet nebuvo didelių nesklandumų, kas būtų kenkę geram narių sugyvenimui. Pats asmeniniai sutvarkydavo mirusių narių reikalus su pasilikusiųjų šeimomis ir kartu dalyvaudavo laidotuvėse. Džiaugėsi, kad šiame susirinkime jis turi laimę ne tik išrinkti mokesčius, bet ir įteikti nariams dividendo čekius.

Kuopos iždininkė K. Bertužienė pranešė, kad šiuo metu, tai yra sausio 1, kuopos iždė yra 103 dol. ir pastebėjo, kad 1970 metais pajamos buvo mažesnės, o išlaidos padidėjo.

Kuopos iždo globėjas dr. Vl. Šimaitis perskaitė finansų sekretoriaus F. Sirečiko ir iždininkės K. Bertužienės knygų patikrinimo raportą, pareikšdamas, jog atskaitomybės knygos yra vedamos tvarkingai ir išlaidos pateisintos dokumentais.

Po pranešimų, nesant jokių paklausimų, E. Samienei pasiūlus, kuopos viršininkų raportai priimti.

Naujos valdybos rinkimas

Pirmininkui padėkojus valdybai už darnų bendradarbiavimą praeitų metų bėgyje ir kartu pareiškus, jog senosios valdybos pareigos jau užsibaigė, pasiūlė statyti kandidatus į naują valdybą.

E. Samienė siūlė prašyti senosios valdybos, kad sutiktų darbuotis dar vienus metus. Dr. V. Šimaitis siūlymą perėmė, kartu duodamas papildymą valdybai suteikti įgaliojimą parinkti iš kuopos narių į betkokią valdyboje aptuštėjusią vietą, nes kaip tik susirinkime nedalyvavo du valdybos nariai ir neturėta jų sutikimo. Dalyvavusiems valdybos nariams sutikus pasidarbuoti, užtvirtintos 1971 m. valdybos sąstatas yra toks: kun. V. Bagdanavičius, M.I.C. — dvasios vadas, St. Juras—pirmininkas, K. Ulevičius — vicepirmininkas, V. Sireičikas — finansų sekretorius, V. Rusteikis — protokolų sekretorius, K. Bertužienė—iždininkė, dr. Vl. Šimaitis — iždo globėjas ir kito iždo globėjo vieta pasiliko laisva.

Naujų narių įrašymas

1970 metų laikotarpyje į kuopą naujų narių įrašė: O. Miniatienė tris, St. Juras tris ir dr. Vl. Šimaitis du. Šiuo metu kuopoje yra 148 nariai. Labai opus ir svarbus narystės klausimas buvo plačiai diskutuotas. Susivienijimo ateitis priklauso nuo visų narių veiklumo. Prieita nuomonės, kad kiekvienas narys stengtųsi surasti nors po vieną naują narį.

Gautų rašytų skaitymas

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos apskrities vadovybė savo atsišaukime, išdėsčius atliktus darbus, kurie buvo labai skausmingi ir pareikalavę materialinių išlaidų, būtent Brazinskų laisvėn veržimosi bylai; priminė tragišką Simo Kudirkos ir Simokaičių bėgimą į laisvę ir jų nesekmes, prašė remti jų darbus. Susirinkimas išklausęs šio prašymo iš neturtingo savo kuopos iždo paskyrė Altui 20 dol.

Lietuvos Vyčių Chicagos apskritis savo atsišaukime kvietė dalyvauti organizacijos globėjo Šv. Kazimiero šventės iškilmėse. Visų buvo bendras pritarimas, kiek tik įmanoma, šventės minėjime dalyvauti.

Klausimai ir sumanymai

Pirmininkas St. Juras siūlė paskirt 10 dol. auką parapijos reikalams, nes Susivienijimo kuopa ištisus metus naudojasi parapijos patalpomis; F. Sereičikui parėmus, siūlymas priimtas.

Kuopos iždininkė K. Bertužienė ragino teikti pagalbą į vargą patekusiems kuopos nariams; remti Brighton Park Lituanistinę mokyklą, kuri varo gilią lietuvybės vagą auklėdama gražų lietuvišką atžalyną; taipgi ragino remti kitas kilnias lietuvių institucijas ir siūlė, kad kuopa metų laikotarpyje surengtų pikniką, vakarienę ar kokią kitą pramogą, kuri papildytų kuopos kasą gautom pajamom ir tada būtų galima sekmingiau paremti gerus tikslus. Šias iškeltas mintis parėmė ir jas praplėtė kun. B Bagdanavičius, M.I.C., ir V. Rusteikis. Susirinkimas šį siūlymą priėmė ir pavedė kuopos valdybai jį įgyvendinti, o susirinkusieji pažadėjo mielai prisidėti savo parama.

Finansų sekretoriui V. Sireičikui dalinant prisiųstus iš centro dividendų čekius, buvo jaučiamas narių pasitenkinimas ir dėkingumas už jų parūpinimą.

Dar buvo siūlyta ir prašyta, kad valdyba ir paskiri nariai dalyvautų parengimuose tų sambūrių, kurie yra artimi savo siekiais Susivienijimui, kaip tai Ateitininkų, Lietuvos Vyčių, Lietuvos Skautų ir kitų.

Susirinkimas baigtas malda.

Korespondentas.

Chicago. — Lietuvių Rašytojų draugijos skiriamą premiją — tūkstančio dolerių sumoje — laimėjo poetas rašytojas Kazys Bradūnas už poezijos rinkinį "Donelaičio kapas".

Boston, Mass. — Kovo 31 dėl apartmentinio namo gaisro (Back Bay sekcijoj) žuvo 8 asmenys. Tarp žuvusių yra studentų ir seno amžiaus asmenų.

"VYTAUTAS THE GREAT"

Kan J. B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Tinka čia gimusiems lietuviams ir kitataučiams. 202 pusl.

KAINA: kietais viršeliais $3.00, minkštais — $2.00

Užsisakant adresuokite:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

IŠ LRKSA CONNECTICUT APSKRITIES VEIKLOS

Metinis LRKSA Connecticut apskrities kuopų atstovų suvažiavimas įvyko 1970 m. rugsėjo 27 d., Waterburyje.

Suvažiavimą pradėjome malda, kurią sukalbėti pakviestas vietos klebonas kun. Vilčiauskas, didelis Susivienijimo rėmėjas ir bičiulis. Klebonas ne tik prašė Aukščiausiąjį globoti šį suvažiavimą, bet savo gražiame sveikinimo žodyje džiaugėsi, kad Susivienijimas, ši garbinga ir daug nusipelniusi organizacija yra gyva ir veikli. Tai rodo gražus būrelis atstovų, susirinkusių iš visų Connecticut pakraščių.

Apskrities pirmininkas J. Grinius, pasveikinęs susirinkusius, paragino išrinkti suvažiavimui pravesti pirmininką ir iš savo pusės pasiūlė ilgametį Susivienijimo veikėją St. Šrupšą. Pasiūlymą vienbalsiai priėmus, S. Šrupšas ir pravedė suvažiavimą pasigėrėtinai gražiai, kaip dera patyrusiam darbuotojui.

Į s-mą savo atstovus atsiuntė Hartfordo, Waterburio ir New Haveno kuopos, viso 18 atstovų. Iki šiol neblogai veikusios Bridgeporto ir Ansonijos kuopos ne tik suvažiavime nepasirodė, bet ir į kvietimą neatsiliepė. Sunku suprasti, kad tokiam gražiam ir geram reikalui nesugebama pašvęsti nei trejeto valandų metuose — maždaug tiek laiko tęsiasi suvažiavimas.

Suvažiavimas praėjo pakilioj darbingoj nuotaikoj. Ginčytasi daug mažiau negu anksčiau būdavo. Mūsuose taip jau įprasta, gali žmogui kuolą tašyti ant galvos, jis tą ištvers, bet tik užsimink apie jo piniginę, tai šoka tarsi ant mazolio užmintas. Tas atsispindi ir organizacijose. Būdavo valandas prasiginčijama dėl pinigų—ka daryt, ką surengti, kad kiek nors iždą padidinti, nes išlaidos vis auga, o pajamų nėra. Dabar gi apskr. valdybos nariams atsisakius nuo "algų", sumažėjo išlaidos, tai ne taip jau aktualus ir pajamų klausimas. O tų pajamų dar galima atrasti. Štai čia pat suvažiavime atstovas B. Sitkus pareiškė, kad jis turįs komplektą įvairių rašomų plunksnų (ball pens) ir galįs jas išleisti ir pelną atiduoti apskričiai. Jo pasiūlymas visų buvo pagirtas ir čia pat iš lapo popieros buvo padaryti pirmityvūs išleidimo bilietai, kelių miničių laikotarpiu išplatinti dalyvių tarpe ir įvykdytas išleidimas. Apskrities iždas praturtėjo dešimčia dol., o laimėtojas —aps. sekretorius gavo paišelių ir plunksnų keliems metams. Taigi, prie gerų norų, dar galima sukelti ne tik dešimtinių, bet ir šimtinių, nes lietuviams išradingumo netrūksta. Gaila tik, kad tiek kuopų susirinkimuose, tiek apskr. suvažiavimuose matosi vis tie patys veidai, tie patys entuziastai, kurie dar pajėgia ir į susirinkimą ateiti ir į suvažiavimą atvykti ir duodant dolerį ranką nedreba. Tačiau tų entuziastų eilės vis retėja ir retėja.

Svarbiausias suvažiavimo darbas — išrinkti naują valdybą sekantiems metams. Šis darbas, vieniems prašant, kitiems atsisakinėjant, taip pat užimdavo nemaža laiko. Ir čia mes radome naują ir lengvą būdą. Pagiriame senąją valdybą už jos veiklą, paplojame ir paprašome pasilikti dar vieniems metams. Taip "užhipnotizavus" kas gi gali atsisakyti? Taigi, vėl buvome perrinkti vieniems metams, teisingiau — ateičiai: pirmininku p. Juozas Grinius, vicepirm. p. Jonas Burneckas, iždininku Viktoras Veturis ir sekretorium Jonas Šaulys. Tik iždo globėjams nedalyvaujant, naujais išrinkome p. p. Malakauską ir Vaškį.

Suvažiavimą pasveikinti atvyko ilgametis Susivienijimo veikėjas ir bičiulis komp. A. J. Aleksis, kuris pasiliko su mumis ir vakarienei ir pasidalino savo įspūdžiais ir prisiminimais iš savo ilgametės veiklos.

Waterburietės Susivienijimo narės pavaišino puikia vakariene. Geroje nuotaikoje išsiskirstėme vildamiesi sekančiais metais vėl kur nors susitikti.

J. Š.

These are the "J's"

Joint —marijuana cigarette

Jolly Beans —pep pills

Joy-pop —inject narcotics irregularly

Junkie —narcotics addict

You'll find A through I and K through Z in the Drug Glossary in the back of the Federal source book: "Answers to the most frequently asked questions about drug abuse."

For your free copy send in the coupon below.

For a copy of the Federal source book: "Answers to the most frequently asked questions about drug abuse," write to: Drug Abuse Questions and Answers, National Clearinghouse for Drug Abuse Information, Box 1080, Washington, D.C. 20013

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Advertising written by the Ad Council, paid for exclusively by the American People. Contributed to the public good by this publication and the Advertising Council.

LRKSA mirusieji nariai

A. a. Elzbieta Bakutis, 13 kp., gyv. 848 W. Lombard str., Baltimore, Md., mirė gruodžio 24, palaidota gruodžio 28 iš Šv. Alfonso bažnyčios Most Holy Redeemer kapinėse.

A. a. Magdalena Aržuolaitienė, 30 kp., 1304 Eynon str., Scranton, Pa., mirė sausio 10, palaidota sausio 14 Katedros kapinėse.

A. a. Feliksas Luišis, 21 kp., 50 Grafton str., Arlington, Mass., mirė gruodžio 8, palaidotas gruodžio 12 St. Michael's kapinėse, Boston, Mass.

A. a. Philomena Paškus, 109 kp., 475 Stanley Str., New Britain, Conn., mirė sausio 8, palaidota sausio 11 St. Mary's kapinėse.

A. a. Vincas Rabacenka, 126 kp., 225 W. Howard ave., Coaldale, Pa., mirė gruodžio 17, palaidotas Sky View Memorial Park kapinėse.

Aa. Ona Tumelienė, 222 kp., 53 Melwex Str., Belleview, N. J., mirė sausio 19.

A. a. Edvardas Lazauskas, 13 kp., 6922 Gough Str., Baltimore, Md., mirė sausio 24, palaidotas sausio 28 Sacred Heart of Jesus kapinėse.

A. a. Kazimieras Kirminas, 41 kp., 44 Mendon str., Worcester, Mass., mirė gruodžio 6, palaidotas gruodžio 12 Notre Dame kapinėse.

A. a. Juozas Stagniūnas, 222 kp., 1914 E. 101 Str., Cleveland, Ohio, mirė gruodžio 31, palaidotas sausio 2 Calvary kapinėse.

A. a. Elzvieta Gribauskienė, 90 kp., 512 W. Green str., W. Hazleton, Pa., mirė sausio 28, palaidota vasario 1 iš Šv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapinėse.

A. a. Baltramiejus Sereičikas, 41 kp., gyv. 196 Pilgrim ave., Worcester, Mass., mirė sausio 18, palaidotas sausio 21 Notre Dame kapinėse.

A. a. Antanas Galinis, 83 kp., 1078 Blair ave., Scranton, Pa., mirė sausio 31, palaidotas vasario 2 St. Catherines kapinėse, Moscow, Pa.

E. St. Louis, Ill. Vasario 22 mirė 179 kuopos narė Ona Kimutienė, gyv. 3310 N. 61st St., Palaidota iš Šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iki mirties buvo dešinioji vyro Mato S. Kimučio ranka jam einant atsakingas 179 kuopos finansų sekretoriaus pareigas.

Šv. Kazimiero šventėje Vila Joseph Marie, Newtown, Pa. iš k. kun. K. Širvaitis, prel. J. Karalius sveikinasi su kardinolu J. Krol, viduryje sesuo M. Regina, Vilos kazimieriečių vyresnioji.

A. a. Cicilija Vabalienė, 109 kp., 719 E. Str., New Britain, Conn., mirė sausio 27, palaidota sausio 30 St. Mary's kapinėse.

A. a. Mečislovas Markulis, 101 kp., 6827 S. Artesian ave., Chicago, Ill., mirė gruodžio 7, palaidotas gruodžio 11 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Margarita Griškauskienė, 11 kp., 16 Woodcrest ave., Waterbury, Conn., mirė vasario 17, palaidota vasario 19 Calvary kapinėse.

A. a. Juozas Pūkevičius, ilgametis LRKSA 271 kuopos sekretorius, gyv. 329 Main Str., Simpson, Pa., mirė vasario 12, palaidotas vasario 15 Šv. Antano parapijos kapinėse, Forest City, Pa.

a.a. Marcelė Bunevičienė, 30 kp., gyv. 1024 Meade Ave., Scranton, Pa., mirė vasario 26, palaidota kovo 1 Katedros kapinėse.

A. a. Helen Bardis, 270 kp., 12 Columbus str., Binghamton, N. Y.,

A. a. Petras Buja, 170 kp., 1947 Falls str., Niagara Falls, N. Y. mirė kovo 6, palaidotas kovo 10 Gate of Heaven kapinėse, Lewiston, N. Y.

A. a. Petras Saikūnas, 3 kp., 350 Pennington Str., Elizabeth, N. J., mirė kovo 4, palaidotas kovo 8 St. Gertrudės kapinėse, Rahway, N. J.

A. a. Pranas Lenksis, 33 kp., 20 W. 107th Str., Chicago, Ill., mirė kovo 7, palaidotas kovo 10 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Pijus Milius, 41 kp., 11 Lake Ave., Worcester, Mass., mirė vasario 24, palaidotas vasario 26 St. John's kapinėse.

Keturi milijonai stovyklose

Italijos spauda plačiai panaudojo Elta-Press, biuletenio italų kalba, Romoje leidžiamo, pasikalbėjimą su studentu Olaf Tammark, buvusiu sovietų darbo stovyklos kaliniu ir neseniai pasiekusiu laisvuosius Vakarus. Tammark nurodė, kad pastaruoju metu sovietų darbo stovykloje kalėjo keturi milijonai Sovietų Sąjungos gyventojų ir kad dabar veikia 53 darbo stovyklos. Atpasakotas darbo stovyklos Kazachstane režimas ir visa tai Eltos sugretinta su sovietų džiaugsmingai skelbtomis žiniomis apie jų Mėnuleigio (lunochod) riedėjimą planetoje. O kas gi vyksta "darbo žmonių rojuje?" — klausiama ir toliau seka buvusio kalinio Sovietuose įspūdžiai. (Elta)

Šv. Sosto Delegatas JAV-se arkivyskupas Luigi Raimondi, 1971 m. vasario 21 d. aukojo Šv. Mišias Delegatūros koplyčioje už Lietuvą, visus kenčiančius bei Lietuvos Pas-bės narius. Pamaldose dalyvavo, Apaš tališkojo Delegato kvietimu, p. p. Kajeckai ir Bačkiai.

Carmichaels, Pa. — Ugnies nusiaubtoje anglies kasykloje buvo atkirsti nuo išėjimo ir žuvo angliakasiai Richard Randolph ir Charles Gibson iš Nemacolin miestelio.

"Literatūros ryšiai" skaitmenyse

Vilniuje, š.m. sausio mėn. pradžioje — įvykusiame Rašytojų sąjungos plenume Just. Marcinkevičius palietė literatūros ryšių su kitomis šalimis klausimą ("Tiesa", sausio 9). Kai kurie pateikti duomenys būdingi. Paaiškėjo, kad per pastaruosius penkerius metus išleistos 688 verstinės knygos. Iš šio skaičiaus rusų klasikai, sovietų literatūrai teko 224 knygos, o kitų sovietinių tautų literatūrai — 102 leidiniai, be to, 128 knygos, tai vertimai iš vadsocialistinių šalių klasikos bei nūdienos. Visi tie laidiniai sudaro du trečdalius vertimų. Tuo tarpu iš Vakaru pasaulio literatūros vertimų — 234, taigi, trečdalis.

Šiuo metu lietuviai verčia iš 30 kraštų kalbų (iš 12 Sovietų Sąjungos tautų ir 18 užsienio). Lietuviai skaito armėnų, uzbekų, kazachų, serbų, bulgarų, danų, suomių, japonų originalus, tačiau trūksta specialistų kirgizų, vengrų, rumunų kalbom, per maža turima vertėjų iš ispanų, italų, portugalų ir kai kurių kitų kalbų.

Paaiškėjo, kad šiuo metu lietuvių literatūra verčiama į 32 Sovietų Sąjungos kalbas. Lietuvių kūryba gausiai verčiama į latvių, estų ir ukrainiečių kalbas, bet . . . nusiskundžiama ryšiais su gudais. Gausiausiai lietuvių rašytojų knygos leidžiamos Rytų Vokietijoje (pernai išleistos šešios knygos), norima, kad daugiau knygų pasirodytų Lenkijoje. (Elta)

TIK NELAIMĖJ PAŽINSI TIKRĄ DRAUGĄ

Chicago 1971 vasario 12 d., "Lincoln Day" proga, LRKSA 160 kp. valdybos nariai F. Sireičikas ir St. Juras aplankė šios kuopos narį Adolfą Jozelį, gyv. 5554 Newland Ave. Chicagoje, kuris jau 7 metai yra paralyžuotas ir vos gali po kambarį judėti. Jam buvo įteiktas ir dividento čekis, už kurį pareiškė savo dėkingumą. Ligonis ir jo šeima džiaugėsi, kad jis atsimenamas ligoje. Jam ir jo šeimai buvo palinkėta Dievo palaimos ir greičiau grįžti į sveikųjų tarpą. **St. J.**

Lietuvių kalbos vadovas

"Introduction to Modern LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Kaina $7.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijoje, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington st.) Wilkes Barre, Pa. 18703.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Pusmetinis LRKSA 5-tos apskrities susirinkimas

LRKSA 5-tos apskrities kuopų atstovų pusmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 25, Susivienijimo centro įstaigos patalpose, 71-73 So. Washington St., Wilkes Barre, Pa.

Prasidės 2:30 P.M.

Visų kuopų atstovai, dalyvaukite susirinkime. Darbotvarkėj valdybos pareigūnų raportai ir pranešimai; šių metų išvažiavimai; mūsų Susivienijimo 85 metų sukakties minėjimas ir kiti reikalai. Mūsų apskritis yra viena iš didžiausių ir turėtų tinkamai paminėti Susiv. sukaktį ir pravesti naujų narių pasirašymo vaju.

Kuopos, kurios dar nepriklauso prie apskrities, kviečiamos prisidėti ir įsijungti į bendrą veikimą. Metinė mokestis yra tik vienas doleris.

Susirinkimui užsibaigus turėsime vakarienę.

Adolfas Norvaiša, pirmininkas
Elena Mensiskaitė, sekret.

NAUJAS KUNIGAS ANT. SHONIS, JR.

Balandžio 3 Christ the King bažnyčioje, Columbus, Ohio tarp kitų, kunigu įšvęstas Antanas Shonis (Janušonis), Jr. Įšventinimo iškilmėm vadovavo Apaštališkasis Delegatas Jungtinėms Amerikos Valstybėms arkivyskupas Luigi Raimondi, D. D.

Naujasis kunigas yra sūnus Mr. ir Mrs. Antano Shonio, Sr., gyv. 32 Hughes str., Luzerne. Jis lankė pradinę Charles Str mokyklą ir Central Catholic high school, Kingston. Užbaigęs St. Charles kolegiją, Catonville, Md., filosofinius mokslus užbaigė St. Pius X seminarijoj. Dalton, Pa. Taipgi lankė Western Kentucky universitetą, o 1969 m. gegužio mėnesį gavo masters degree už religinius mokslus Pontifikalinėj Juozapiečių kolegijoj, teologijos mokykloj, Worthington, Ohio.

Velykų dieną, balandžio 11, kun. Shonis padėkos Mišias atlaikė savo gimtojo miestelio — Luzernės Šv. Onos parapijos bažnyčioje, kurios klebonu yra kunigas Viktoras Šimkonis, vikaras — kun. L. J. Meckwood. Pamaldose dalyvavo artimieji, parapiečiai ir kiti.

Kun. Shonis paskirtas pastoracinį darbą dirbti Owensboro vyskupijoj, Kentucky valstybėje.

— Kun. Klemensas Kasinskas, pasionistas, nuo kovo 8-tos iki kovo 14-tos, imtinai, pravedė misijas Wilkes-Barre Švč. Trejybės bažnyčioje ir sakė pamokslus. Specialios misijų pamaldos lietuvių kalba buvo laikomos kiekvieną vakarą.

Lietuvos šventės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės šventė Wyoming Klony šiais metais minėta įvairiais būdais.

Sekmadienį, vasario 14, keturių organizacijų sudaryto bendro komiteto pastangomis buvo surengta programa per WILK radijo stotį.

Programos vedėju buvo taikos teisėjas Pranas J. Katilius iš Scrantų. Lietuvišką kalbą pasakė redaktorius Matas Zujus, pareikšdamas vilčių, kad Lietuva anksčiau ar vėliau atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę. Anglišką kalbą pasakė King's kolegijos prof. W. Francis Swingle. Apibudinęs lietuvių pastangas atgauti laisve, prof. Swingle aukštai komplimentavo lietuvius už jų vieningumą, lojalumą JAV idealams ir didelį pasišventimą savo senosios tėvynės naudai. Pennsylvanijos gubernatoriaus Shapp išleistą proklamaciją vasario 16 reikalu, taipgi paruoštą rezoliuciją skaitė Nelė Bajorienė.

Meninę programą sudarė patriotinės lietuvių dainos, tarp jų pasigirdo viena kita ikšiol negirdėta.

Bendrą rengimo komitetą sudarė šie organizacijų atstovai: LRKSA 5-tosios apskrities — Adolfas Norvaiša ir Matas Zujus; SLA 7-tos apskrities —Vytautas Paulauskas ir Nelė Bajorienė; Liet. Bendruomenės Apylinkės — P. J. Katilius; Wyoming Klonio Taurų klubo — Juozas Sakalauskas.

Programa pradėta Amerikos himnu, užbaigta Lietuvos himnu.

Pamaldos Lietuvos intencija

Prel. J. F. Baltusevičiaus rūpesčiu, Lietuvos šventė buvo įspudingai paminėta vasario 14 d. Wilkes Barre Švč. Trejybės parapijos bažnyčioje. 9 val. ryto Lietuvos intencija klebonas atlaikė mišias ir pasakė pritaikintą pamokslą. 10:30 val. ryto mišias atlaikė ir pasakė pamokslą parapijos asistentas kun. J. McGahagan.

Vargonininkui muz. Vaclui Romanui vadovaujant, per mišias buvo giedamos lietuviškos giesmės, taipgi buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Muz. Romano rūpesčiu, lietuviams giliai simpatizuojantis WYZZ radijo stoties šeimininkas p. Evans vasario 17 rytinėje ir vakarinėje programose paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę.

— **Sugar Notch Šv. Petro ir** Povilo parapija pasiruošia metiniam piknikui, kurs įvyks birželio 25, 26 ir 27 parapijos aikštėje. Altoriaus Rožančiaus Katalikių moterų ir Šv. Vardo dr-jos jau atlaikė porą susirinkimų ir sudarė rengimo komitetą, kurio garbės pirmininku yra klebonas kun. Vyto F. Žemaitis.

GRAŽI PADĖKA

Dienraštis The Wilkes Barre Record kovo 22 laidoje išspausdino Wilkes kolegijos istorijos departamento profesoriaus Broniaus J. Kaslo laišką, kuriame pareikšta nuoširdi padėka buvusiam Times Leader Evening News redaktoriui John J. McSweeney už jo plačias pažiūras, atjautimą kitų žmonių padėties ir skelbimą "laisvės evangelijos" (gospel of freedom).

J. J. McSweeney per daugelį metų rašė minėtam dienraštyj editorialus ir kiekvienais metais Vasario 16-tosios ir kitom progom editorialus skirdavo Lietuvai, primenant skaitytojams tragingą jos padėtį sovietų priespaudoje.

Prof. Kaslas savo laiške įvertindamas redaktoriaus p. McSweeney nuopelnus, pavadino jį "Teisingumo ir Žmoniškos Brolystės kariu" — Soldier of Justice and of Human Brotherhood.

— **Pittstono Šv. Kazimiero** parapijos metinis festivalas įvyks liepos 29, 30 ir 31 dienomis. Išleidimo dovanos jau renkamos. Parapijos klebonas kunigas P. J. Ališauskas ir jo bendradarbiai, pasitiki, kad šių metų festivalas bus sėkmingas visais atžvilgiais.

— Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubas turėjo metinę vakarienę kovo 10 Sterling viešbučio patalpose, Wilkes Barre. Rengimo komitetui vadovavo pirmininkė Mrs. D. Eagen ir vicepirmininkė Mrs. M. Sąkalun. Gegužės 12 klubas rengia pavasarinę (spring tea) pramogą.

— Mary Lopatto, gyv. Plymouth, Pa., laimėjo metinį Wyoming seminarijos deklamacinį (declamation) kontestą. Marytė yra duktė Mr. ir Mrs. John S. Lopatto, Jr., ir anūkė buvusio ilgamečio LRKSA legalaus patarėjo a.a. advokato Jono S. Lopatto.

Mirė Matas Žekonis

Matas Žekonis, ilgametis LRKSA 209 kp., narys, gyv. 311 Chestnut St., Kingston mirė ketvirtadienį, vasario 25, Nesbitt Memorial ligoninėje. Velionis ilgus metus sirguliavo.

Palaidotas pirmadienį, kovo 1, iš Kingstono Šv. Marijos parapijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle.

Nulydėjus bažnyčion gegulo mišias atlaikė klebonas kun. A. J. Norkūnas; vargonais grojo Mrs. Ona Mras; solo giedojo Edvardas Stankus.

Kapinėse paskutinę benediktiją suteikė kun. A. J. Norkūnas.

Karstnešiais buvo Jonas Butnorius, Antanas Agurkis, Silvestras Kuosa, Jonas Vidūnas, Edvardas Stankus ir Tamas Salinskis.

Velionis buvo gimęs Kazimieravo kaime, Raguvos parapijoj, Panevėžio apskrity. Sūnus Juliaus ir Marijonos Žekonių. Sakoma, kad Lietuvoje dar gyvena seserys — Veronika Zalumskienė, Anelė Strogienė ir Marė Skražauskienė. Į JAV-tybes atvyko 1912 m. lapkričio mėnesį — į Blaine, W. Virginia. 1915 m. persikėlė į Kingston, Pa., ir čia su mažom pertraukom gyveno iki mirties. Apie 40 metų dirbo anglies kasyklose, keliolika metų sirgo angliakasių dusuliu — Miners' Asthma.

Jaunesniuose metuose velionis buvo veiklus 209 kuopos ir kitų organizacijų ir draugijų narys. Minėtą 209 kuopą jis yra atstovavęs apskrities susirinkimuose ir nacionaliniuose seimuose.

LIETUVOS RELIGINEI ŠALPAI SURINKTA $2,736.48

Su Scrantų vyskupo J. Carroll McCormick, D. D., nuoširdžiu užgyrimu ir padrasinimu, š.m. vasario 14 šios vyskupijos lietuvių parapijų bažnyčiose buvo pravestos rinkliavos Lietuvos religinei šalpai. Kaip žinoma, raudonieji okupantai laiko Kat. Bažnyčią, kunigus ir tikinčiuosius didžiausioj priespaudoj.

Aukų surinkta:

Švč. Trejybės bažnyčioj, Wilkes Barre—klebonas prelatas — Jonas F. Baltusevičius — 545.50 dol.

Šv. Juozapo bažnyčioj, Scranton — kl. kun. Mykolas Ožalas — 530 dol.

Šv. Marijos bažnyčioj, Kingston — kl. kun. Anatanas J Norkūnas — 315.50.

Šv. Kazimiero bažnyčioj, Lyndwood — kl. kun. Jonas J. Kazlauskas — 245 dol.

Šv. Kazimiero bažnyčioj, Pittston — kl. kun. Petras Ališauskas — 200 dol.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčioj, Hazleton — administratorius kun. Albertas G. Brogus —152 dol.

Šv. Onos bažnyčioj, Luzerne — kl. kun. Viktoras A. Šimkonis — 142.65.

Šv. Pranciškaus bažnyčioj, Miners Mills —kl. kun. Jurgis M. Truskauskas — 141.19.

Šv. Marijos bažnyčioj, Wanamie — adm. kun. John C. Masakowski — 105.36.

Šv. Mykolo bažnyčioj, Scranton — kl. kun. Leonardas L. Gilis — 90.65.

Šv. Juozapo bažnyčioj, Duryea — kl. kun. Jonas Dastikas — 88 dol.

Šv. Juozapo bažnyčioj, Hanover — adm. kun. John C. Masakowski — 66.68.

Šv. Marijos bažnyčioj, Eynon —kl. kun. Jurgis Stalavičius— 63.95.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Sugar Notch — kl. kun. Vyto F. Žemaitis — 50 dol.

Iš viso — 2,736.48 dol.

Surinktos aukos pasiųstos Lietuvių Religinės Šalpos centrui, Brooklyn, N. Y.

Prel. J. F. Baltusevičius,
Rinkliavos iždininkas

MIRUSIEJI

A. a. Domicelė Lisauskienė, 93 metų amžiaus, gyv. 150 Center str., Hughestown, Pa., mirė kovo 8; pašarvota buvo direktorių Kižių įstaigoje, Pittston; palaidotas kovo 11 iš Pittstono Šv. Kazimiero barnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko 64 metai atgal. Paliko dukteris Mrs. J. Salus, gyv. Linden, N. J., IR Mrs. F. Berson, Roselle, N. J.; sūnų Albertą — ilgametį LRKSA 183 kuopos narį, 9 anūkus ir 23 proanūkus.

A. a. Jeva C. Kižienė, gyv. Pole 53, Harveys Lake, Pa., mirė vasario 27; pašarvota buvo direktorių Kižių įstaigoje, Pittstone. Palaidota kovo 2 iš Our Lady of Victory bažnyčios, Harveys Lake, Mt. Olivet kapinėse. Velionė buvo gimusi Swoyerville, Pa. Užbaigus Bloomsburg valstybinę kolegiją daug metų mokytojavo Swoyerville aukštojoj mokykloj. Paliko dukterį Ms. Joan Fristoe, kurį laiką dirbusią Katalikų Susivienijimo centro įstaigoje, dabar gyvenančią New Yorko mieste; sūnus Antaną, New Yorke, Albertą, Californijoje, taipgi du anūkus.

A. a. Jonas Stanaitis, gyv. 121 S. Empire Str., Wilkes Barre, mirė kovo 16, pašarvotas buvo laidotuvių direktoriaus Leagaus įstaigoje; palaidotas kovo 19 iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionis buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas. Paliko žmoną Marijoną (Gruzinskaitę), LRKSA 17 kuopos narę; sūnų Joną, Woodbridge, N. J. aukštesniosios mokyklos viršininko padėjėją; dukterį Mrs. A. Pasantino, Woodbridge aukštesniosios mokyklos mokytoją; 8 anūkus, brolį Juozą Stanaitį, buvusį mokytoją, ir seserį Antoniją Stanaitytę, buvusią mokytoją.

Mirė M. Nanortienė

A. a. Marion Nanortienė (Moore), LRKSA 17-tos kuopos narė, gyv. 209 E. South St., Wilkes Barre, mirė šeštadienį, vasario 20. Palaidota vasario 22, iš Wilkes Barre Švč. Trejybės bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township.

Velionė buvo gimusi Wilkes-Barre. Liūdesy paliko vyrą advokatą Joną Nanortą — Pennsylvanijos Transportacijos departamento pareigūną; sūnų Joną, Jr., Bostone; sūnus Edvardą ir Vincą namieje; dukterį Marijoną, namieje; brolius adv. Thomas C. Moore ir adv. Edward J. Moore, gyv. Wilkes Barre.

— Jonas ir Ona Staduliai, gyv. 40 Garrahan Str., Lyndwood Wilkes Barre, Pa., kovo mėnesį minėjo 40 metų vedybinę sukaktį. Jiedu užaugino 3 sūnus — veiklius lietuvius — Danielių, Jokūbą James ir Joną. Stadulis eina Lyndwoodo Šv. Kazimiero parapijos zakristijono pareigas.

A. a. Kastas Janeliūnas, gyv. Falls, R. D. I, mirė kovo 19; pašarvotas buvo direktorių Kižių įstaigoje, Pittstone; palaidotas kovo 22 iš Pittstono Šv. Kazimiero barnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko 65 metai atgal. Ilgus metus dirbo First National Bank, Pittston. Paliko žmoną (buvusią Rožę Valinaitę), dukteris Mrs. D. Bainbridge ir Mrs. Ed. Bahl, aštuonis anūkus, penkis proanūkus ir brolį Petrą, gyv. Ontario, Canada.

A. a. Ona Ulpienė, LRKSA 7 kp. narė, 1404 S. Main Str., Pittston, Pa., mirė kovo 26; pašarvota buvo laidotuvių direktoriaus Edvino Jasaičio — Edwin Šites įstaigoje; palaidota kovo 29 iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko 70 metų atgal. Jos vyras Petras mirė 1934 metais. Paliko seseris Mrs. T. Chupka ir Mrs. Marg. Vetak, gyv. Port Griffith, Pa.

A. a. Juozas Radzevičius, L.R.K.S.A. 1 kp narys, gyv 53 Krych str., Kingston, Pa., mirė kovo 21; palaidotas kovo 23 iš Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Kingstone; ilgus metus yra dirbęs anglies kasyklose, 10 metų atgal iš darbo pasitraukęs.

A. a. Marijona Bužunienė, gyv. 793 North St., Luzerne mirė kovo 19-tą Nesbitt ligoninėje. Palaidota kovo 22 iš Šv. Onos bažnyčios parap. kapinėse, Lehman. Velionė iš Lietuvos atvyko jauname amžiuje. Jos vyras Juozas, buvęs LRKSA 28 kp. narys, mirė praeitų metų rugsėjo mėnesį. Paliko sūnų Juozą, dukteris Mrs. F. Pakasienę, Mrs. Xavier Evans, Mrs. D. Sekera, Mrs. G. Staskų, Mrs. Ed. Bator, 21 anūką, tris proanūkus ir seserį Mrs. Dorą Konigus.

A. a. Catherine Wilverding (Savicki) mirė vasario 26 St. Elizabeth ligoninėje, Elizabeth, N. J. Velionė buvo kilus iš Sugar Notch, Pa. Paliko keturis sūnus — Juozą, Praną, Danielių ir Jerome, aštuonis anūkus ir vieną proanūką.

Apie Neringos stovyklas

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys plečia stovyklavimą NERINGOS stovyklavietėje, Vermonte.

Daug kartų buvo girdima tėvus klausiant Putnamo seselių, kada jos pradės organizuoti panašią stovyklą berniukams, ką jos mergaitėms jau ruošė per 27 metus. Šiais metais tai tampa realybe, nes Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seserys organizuoja pirmąją vien berniukų stovyklą NERINGOJE nuo liepos 25 dienos iki liepos 31 d.

Berniukų stovyklai skiriama šiais metais tik viena savaitė. Norima pažiūrėti ar tikrai tėvai pasinaudos šia proga ir, kai patys berniukai norės reikštis kūrybingoje stovyklos atmosferoje. Tai berniukų stovyklos sėkla rytiniame pakraštyje ir teks žiūrėti ar tėvai norės ją ugdyti. Priimami berniukai nuo 7 metų iki 14 metų.

Kitų stovyklų vykstančių Neringos stovyklavietėje datos:

Mergaičių stovykla nuo birželio 27 d. iki liepos 24 d., Berniukų stovykla nuo liepos 25 IKI liepos 31 d., Altoriaus berniukai, Šv. Kazimiero parapijos Worcester, Mass., nuo rugpiūčio 1 d. iki rugpiūčio 7 dienos; M. A.S. rytinio parkraščio stovykla nuo rugpiūčio 8 d. iki rugpiūčio 21 d. Anglų kalba lietuviškos dvasios stovykla berniukam ir mergaitėm nuo rugpiūčio 22 dienos iki rugpiūčio 28 dienos.

Neringa stovyklų reikalais rašyti: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260.

Nejaunuoliškas žygis

Miami, Florida. — Kovo 8 16 metų aukštesniosios mokyklos mokinys Th. Kelly Marston iš Mobile, Alabama, panorėjo lėktuvu nuskristi Kanadon. Ginkluotas revolveriu, privertė kapitoną Robert L. Carter išleisti 38 keleivius ir skristi Kanadon. Skrendant kapitonui pavyko perkalbėt jaunuolį, kad jo žygis išeis tik į blogą ir jis sutiko nusileisti Miami, Florida. Čia jaunuolis papasakojo FBI oficialams, kad prie tokio pavojingo žygio jį paskatino jo tėvų griežtos pastabos už prastus mokslo pažymius.

Turi būt taip, kaip Maskva nori

Sovietai, siekdami sulikviduoti Vak. Vokietijoje veikiančius "Laisvosios Europos" ir "Laisvės" (Svoboda) radijo siųstuvus, deda pastangų per Vokietijoje veikiančią vad. Taikos sąjungą. Vienas jos atstovų neseniai kreipėsi į kanclerį W. Brandt, pabrėždamas, kad JV žvalgybos įstaiga (CIA) apmokanti 80 proc. abiejų siųstuvų išlaidų. Pareigūnas pakartojo Maskvos teiginį, būtent, kad abi stotys varančios šmeižikišką kampaniją prieš taiką, įtempimo mažinimą ir tautų savitarpio supratimą.

Rasti ir nauji argumentai prieš siųstuvus: jų programos prieštaraujančios Vak. Vokietijos konstitucijai, Potsdamo susitarimui ir Maskvoje 1970 m. vasarą pasirašytai sutarčiai su Maskva. Reikalaujama visiškai tas stotis uždaryti. (Elta)

JUOKELIAI

Škotas įėjo į valgyklą, užėmė staliuką ir paėmęs valgių sąrašą pradėjo ką tai išbraukinėti paišeliu.

— Labai atsiprašau, bet ką tamsta darai? — paklausė padavėjas.

— Išbraukiu visus valgius, kurie yra aukščiau trijų šilingų. Neužilgo ateis mano žmona.

Steikas

Pirkėjas skundžiasi mėsininkui:

— Tas steikas, kurį man vakar pardavei, buvo toks kietas, kad iš jo buvo galima puspadžius pakalti!

— Tai kodėl nepakalei? paklausė mėsininkas.

— Todėl, kad vinys nelindo, pasiaiškino pirkėjas.

Dialogas

Motina sako savo paauglei dukteriai:

— Prašau iš pasimatymo grįžti ne vėliau, kaip dešimtą valandą vakaro.

— Bet, mama, aš jau nebe vaikas!

— Todėl aš ir liepiu.

Sovietinis humoras

— Mano Laimutei jau trys mėnesiai, — sako viena moteriškė kitai.

— O mano Vyturėliui tiktai du su puse, ir jis jau sėdi...

Čia priėjo Kindžiulis ir pašnibždomis paklausė:

— Už ką?

Kalbantis paukštis

Viena ponia labai mėgo paukščius, ir jos vyras buvo pakankamai turtingas, dėl to kiekviena proga jis nupirkdavo jai kokį nors retesnį. Gimimo dienai jis surado jai papūgą, kalbančią vienuolika kalbų; už kiekvieną jos kalbą jis sumokėjo po 100 dolerių ir pasiuntė jai tą paukštį. Grįžęs namo, jis paklausė:

— Ką tu galvoji apie tą nuostabų paukštį, kurį tau parsiunčiau?

— Puikus, — atsako žmona. — Dabar kaip tik kepa pečiuj.

Vyras paraudo, kaip vėžys.

— Pečiuj — sušuko jis. — Tas paukštelis gi kalbėjo vienuolika kalbų!

— Tai kodėl jis nieko nesakė? — paklausė žmona.

Sovietų ambasadoje

Anglas teiraujasi Sovietų Rusijos ambasadoje:

— Esu "hippie", nesiskutu, nesiprausiu ir nesimaudau, nenešioju apatinių drabužių, demonstruoju prie amerikiečių ambasadų ir nedirbu kapitalistams. Ar galiu būti geras komunistas?

— Drauge, jeigu įstengsi šalia to dar ir badauti, tai gali.

Cleveland. — Kovo 7 dviejų motocyklistų organizuotų gaujų muštynėse žuvo 5 asmenys, sužeistų 22. Policija suarestavo 87 peštukus. Šį kartą susirėmė Breed gauja iš Akron, Ohio, ir Violators gauja — New Yorko miesto "Pragaro Angelų" (Hell's Angels) padalinys.

Worcester, Mass. — LRKSA 41 kp. valdyba 1971 m. yra tokio sąstato: pirmininkas Juozas Miliauskas, iždininkas Jonas Pipiras, sekretorė Elzbieta Pauliukonienė, 95 Harrison str., Worcester, Mass. 01604.

MALDAKNYGĖ—

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis.

Užsisakant kreipkities:

GARSAS

P. O. Box 32 (71 - 73 So. Washington Street)
Wilkes - Barre, Pa. 18703

"GARSO" KNYGYNO KATALOGAS

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemažiau 10 egzempliorių — 10¢.

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS (II-ji dalis). Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina nejrištais viršeliais $6.00
"MOKSLAS ir RELIGIJA", Dr. Juozo Prunskio 134 pusl. $2.00
NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvirieckas (minkšt. virš.) $1.50
DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. II dalis. Giovanni Guareschi; sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias". 1956 m., 224 pusl. $2.00
ŠMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703